Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...мартай 1921 оной ...21-hээ гарана | № 63 (17186) | 1986 оной мартын 13, четверг | Сэн 3 мүн.

Манай фотокорреспондент Сергей Балдуевай буулгаhан энэ зураг дээрэ Хяагтын районой «Дружба» колхозой түрүү haалишан Цырен-Ханда Гурожаповна Очировае харанат. Урагшаа hанаатай, дүй дүршэл түгэс энэ нүхэрнай жэлhээ жэлдэ 2000 гаран килограмм hү үнеэн бүриhөө hаана. Арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые 1985 оной март hарада сүм бэелүүлhэн тухайгаа элидхээ бэлэй. КПСС-эй XXVII съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, эрхим үрэ дүн туйлаа юм.

КОММУНИСТНУУДАЙ АЖАЛ ЯБУУЛГЫН ПРОГРАММА

...хүнүүд оролдосотой hайнаар, урмаршатайгаар ажаллаха хүсэл эрмэлзэлээр ажаhууна. Тэдэнэр Соведүүд ороной намтарай түүхэтэ шата болохо ёhотой КПСС-эй XXVII съездэй... hанал бодолнуудаар ээлэгдэжэ байна. Съезд манай үе сагые үргэнөөр, Ле... hургаал заабариин үндэhөөр шэн... Ороной социально-экономическа ...лые хурдадхаха талаар шэглүүлэг... КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985) Пленум дээрэ тодорхойлогдоhон ха... тэрэ hайнаар сэгнэhэн бай... Коммунистнуудай, бүхы ажалшадай ...ябуулгын бодото байдалда үндэ... али бүхы талаараа наринаар шэн... программа баталагдаа: аб... Съездын шиидхэбэринүүд манай ... дабшалтын түхэл шэнжые, эршэ ... элирхэйлэн харуулна.

КПСС-эй XXVII съездын трибуна дээрэ ...гдэhэн коммунис байгуулалтын ...нүүд, эб найрамдалай түлөө тэм... амжалтанууд түрэл партиимнай ажал ...тай таhаршагүй холбоотой юм гэ... совет арад тоолоно. Олон миллион хү... хамтын ухаан бодолоор баяжуу... бүри эмхитэйгээр, нягта жагсаал... дайшалхы хаба шадалтайгаар, КПСС... съездын hүүлээрхи үе шатада оробо. ...эй Программын шэнэ найруулгын, ...Уставай /захяа заабаринуудые бо... дээрэнь бэелүүлгэ тэрэнэй хүтэлбэ... үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, ...участогуудта үүргэ нүлөөень үргэд... ...рга олгохо байна.

...ьезд дээрэ баталагдан абтаhан шиид... ...нүүдэй удха ба hүлдые совет хүн ...ойлгуулха, тэдэниие бэелүүлхэ ...ри ёhотой hайнаар эмхидхэхэ гэ... партийна организацинуудай, комму... ...нуудай гол зорилго мүн. Холын ха... ...долой эршэ дэлисые тодорхой ажал ...рээр батадхаха гээшэ мүнөө шу... шухала зорилго болоно.

...мнай урдамнай табигдажа байhан зо... ...нуудай шэнэ шэнжэ, үргэн ехэ хэм... орёо нарин байлга коммунистнуудай, парторганизацинуудай — республи... организациhаа эхин организаци ...р — урда оролдосотой хүсэл эрмэл... шууд сэхэ, шэн габьяатай байха табина. Партийна хүдэлмэриие үн... ...рнь шэнэдхэн хубилгаха, хаа хаана... ...хёон байгуулгын, залан сэхэ байл... шанга эрилтэтэй оршон байдал тог... гээшэ түбхын түрүүшын удха ша... ...хэрэг болоно. Хэрбээ шэнэ гури... ...дэлжэ hураагүй hаа, али бүхы ...хэрэгүүдтэ ушардаг гээгдэнги ба ...hан ябадалые зайсуулжа шадаагүй ...бээ оршон байдалые зүбөөр сэг... ...сэл зориг гаргаагүй hаа, бидэ ураг... ...шалхамшье хэжэ шадахагүй байнабди. ...hээ доро хүрэтэроо партийна ...үүд съездын захяа заабаринуу... бэелүүлхэ хүдэлмэриие эмхидхэгшэд ...ээ зэргэтэй,— гэжэ М. С. Горбачев ...түгэсхэлдэ хэлэhэн үгэ соогоо ...hэн.— Тодорхой байлга, орол... ...гээшэл, шууд сэхэ байлга, хэлэhэн ...бодото хэрэгээрээ бэелүүлгэ, эгээл ...ехэтэй онол арганууды, хэрэг... ...үүдые шэлэжэ ололго, хүнүүдэй hа... ...бодолые наринаар анхаралдаа абалга, ...бүхы хүсэнүүдэй ажал ябуулгые ...араар залан хүтэлбэрилгэ хадаа ...хүдэлмэриимнай онол арга болохо ...ёhо.

...эй болон ажахын зургаануудай ...үүдые бэелүүлэнгүй, тэдэниие hэл... ...ажал ябуулгаяа хизаарлангүй, хар... ...дааа абангүй, бүхы партийна ко... ...политическэ хүтэлбэриин бодо... ...нууд мэтээр ажалаа ябуулха ёhо... Энэ хадаа съездын гол тобшололнуу... ...нэгэниинь болоно. hали-були ябада... ...хэрэгые энээндэ хабаагүй хоо... ...тай угэнүүдээр хизаарлаха ябада... ...лэн зайсуулха гэhэн зорилго та... Ёhо тэдысэ хандалгые, албан хой... ...ба хайша хэрэг ябадалые, даган дуу... ...«шэнэдхэн хубилгалгада хабаа... ...бэр үзүүлhэн» hэдэлгэнүүдые, ямар... ...hэ баримтагүй найдуулгануудые ...сэхээр усадхан зайсуулха хэрэгтэй. ...үгэеэ бодото хэрэгүүдээрээ бэе... ...гүй hаа, партийна политикын нэрэ ...эхэ хохидол ушаруулха байна... ...иимэ ябадалтай яашье эбсэжэ боло... ...Даалгагдаhан участогтаа коммунист ...эй мэргэжэл шадабаритайгаар, ехэ ...эйгоор хүдэлхэ гээшэ шухала уд... ...хартай.

...арти доторой демократиие, хамтын хү... ...ркин гол ёhые наринаар сахингүй, ...ийна организацинуудай ажабайдал тү... ...бшэн, гурим журамтай байжа шада... Энэ ушар хамтын органуудай — пар... ...комитедүүдэй, бюрогой пленумүү... ...партийна суглаануудай үүргые дээшэ... ...эрилтэ табина. Хиналта болон гүй... ...шалгалгые шангадхахыень, хүхюу ...ээм, бэеэ дээгүүр абаха ябадалтай ...лэ үргэдхэхыень съезд уряалаа. ...жэлэлые хашаха хабшаха, тэрэнэй тү... ...амар заяа үзүүлхэгүй али бүхы hэдэл... ...үдые эрид зайсуулха шухала. Эрилтын ...дагагүй газарта партийна хүдэлмэ... ...hулаpуулагдажа, хайшаа хэрэг байдал ...тоордодог гээшэ. Энэнь ажал хэрэгүү... ...урагшань ябуулхагүйhөө гадна, хүдэл... ...рилэгшэдые доройтуулдаг юм. Парти ...оор хинахта шалгалтагүй, шүүмжэлэлгүй ...организацинууд байха ёhогүй.

...али бүхы ажал хэрэгые хүн лэ бүтээ... ...бэелүүлдэг гээшэ. Манайда олон, hайн, ...тэй бэрхэ хүтэлбэрилэгшэд бии. hүү... ...үедэ олохон харюусалгатай участогууд ...оролдосотой бэрхэ, болбосорол ехэтэй, ...эдэбхитэй хүдэлмэрилэгшэдөөр бэ... ...хэгдэнхэй. Кадрнуудые зүбөөр шэлэ... олохо, тааруулан табиха, хүмүүжүүлхэ гээшэ партийна комитедүүдэй уялга болоно. Бидэнэртэ, зүрюу харшэ, үндэhэ баримтагүйгөөр хэн нэгэниие дэмжэхэ ябадалтай, хубиин талархалай ба нютагай тала баримталгын шэнжэнүүдээр хүдэлмэрилэгшэдые тушаал зэргээрнь дэбжүүлгэтэй эбсэжэ болохогүй. Политическэ ба ажал хэрэгэй шэнжэ шанарнууд, хүдэлмэрилэгшын туйлаhан амжалтанууд, политическэ хараа шугамые бодото дээрэнь эдэбхитэйгээр бэелүүлхэ шадабари али бүхы дэбжүүлгэнүүдэй, ондоо ажалда оруулалгын гол хэм хэмжүүр болохо ёhотой. Хүтэлбэрилэгшэ гүнзэгы ехэ үзэл сурталтай, бата hанал бодолтой, политическэ соёл болбосоролтой, шууд сэхэ, ушар ёhо ойлгохо, хамтын хүдэлмэриие эмхидхэжэ шадаха, олониитэтэй холбоо барисаа тогтоохо саг үргэлжын эрилтэтэй, хүнүүдэй аша туhые, эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые бэелүүлхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байха зэргэтэй.

Хаа хаанагүй хэрэг ябуулгын, зохёохы гурим бэхижүүлгэдэ партийна эхин организацинууд харюусалгатай үүргэ дүүргэхэ болоно. Арад зоной дунда, политическэ шиидхэбэринүүдэй бодото дээрээ бэелүүлэгдэдэг газарта тэдэнэр хүдэлдэг. Хэрбээ партийна организациин бурьялма ажал ябуулгын залан сэхэ харилсаануудта үндэhэлдэг, коммунистнуудай тодорхой хэрэгүүдые бүтээдэг hаань, амжалта хангагдаха. Партийна комитедүүд эдэ шатануудай дайшалхы шадабариие бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, организаци бүхэндэ зохёон байгуулхы оршон байдал хангалгые туйлаха уялгатай. hанал бодолнууд болон шиидхэбэринүүд бүгэдэндэ эли мэдээжэ, нэгэ нэгэндээ эрилтэ табидаг байха ёhотой.

Съезд дээрэ КПСС-эй гэшүүнэй нэрэ зэргэ болон удха шанарые дээшэлүүлхэ, партиин гэшүүнэй сэхэ сэбэр ябадалтай байхын түлөө тэмсэлэй шухала байhан тухай ленинскэ бодол шэнэ хүсэтэйгөөр зэдэлhэн байна. Коммунизмын хэрэгтэ шэн зоригтойгоор алба хэхээр бэлэн шэнэ хүсэнүүд үнгэрhэн жэлнүүдтэ партиин зэргэнүүдтэ нэмэжэ оробо гээд тэмдэглэгдээ. Теэд партиин зэргэдэ шэнэ хүнүүдые шэлэжэ абахадаа, эрилтэ hуладхаха баримтануудые бүришье тэсэхээр бэшэ. Партиин зэргэнүүдэй сэхэ сэбэр байха тухай эсэшэ сусашагүйгөөр оролдохо, тушаан болоhон хүнүүдhээ партиие найдамтайгаар аршалха, партиин гэшүүдэй жэшээ харуулха ябадалые хангаха гээшэ манай зорилго мүн. Коммунистнуудай түрүү үүргэнь юрэнхы байдаг бэшэ гээд мэдээжэ. Тэдэнэрэй тодорхой ябадалда, бодото хэрэгүүдтэ, ниитын уялгые жэншэдгүй дүүргэдэг байhандань тэрэнь элирхэйлэгдэдэг. Коммунистнуудай нүхэдэйнгөө урда үе үе болоод тоосодог, суглаанууд дээрээ партийна характеристикэ зүбшэн хэлсэжэ баталдаг партийна организацинуудай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхые съезд дурадхаба.

Партиин хараалhан политическэ хараа шугам үзэл сурталай хүдэлмэриин ашаг үрые горитойгоор дээшэлүүлхэ таарамжатай арга боломжонуудые байгуулна. Гэбэшье эндэ горитой дутуу дунданууд үшөөл бии. Жэгдэ бэшээр, ажабайдалhаа таhарангяар, эдэбхи багатайгаар хүдэлхэ, шухала болоhон асуудалнуудые сэгнэхэгүй ябадалнууд үзэгдэhөөр. Дотоодын болон уласхоорондын бодото ажабайдалтай тааруугаар, эмхидхэлэй болон ажахын ажал ябуулгатай холбоотойгоор хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй.

Коммунис үзэл бодолтойгоор, Совет Эхэ орондоо, пролетарска, социалис интернационализмда үнэн сэхээр, ажал хүдэлмэридэ ба ниитын баялигта ушар ёhо мэдэнгеэр хандахаар, социализмда харша бүхы юумэндэ эбсэшэгүй байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ гээшэ үзэл сурталай хүдэлмэриин гол хараа шэглэл болоно гэжэ съезд тоолоно. Коммунизм байгуулагшад суртал түгэс, сэхэ сэбэр, hайхан сэдьхэлтэй, томоотой түбшэн байха ёhотой. Буржуазна суртал болон ёhо заршамтай, соведүүдтэ харша империализмын ябуулганууд болон үзэл сурталай hүйдхэлтэй, социализмда харша зорилгоор шажан хэрэглэхэ hэдэлгэнүүдтэй коммунистнууд эдэбхитэй тэмсэл ябуулха уялгатай. Хүмүүжүүлгын хэрэгтэ комплексноор хандаха, хүдэлмэриингөө гол анхаралда хүниие байлгаха, үйлэдбэри дээрэ, hуралсалай зургаануудта, ажаhуудаг газарнуудта хүмүүжүүлгые нэгэ гуримаар ябуулгые туйлаха хэрэгтэй.

Съездын хараалhан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ олониитэдэ мэдээсэл дамжуулдаг ба пропагандын хэрэгсэлнүүд тон шухала үүргэ дүүргэхэ ёhотой. Энэмнай олондо мэдээ хүргэлгын, олониитын хиналтын хүсэтэ арга мүн. Хэблэл, радио, телевидени статьянууд болон дамжуулгануудайнгаа хэмжээ ба үрэ нүлөөе дээшэлүүлхэ, орёо шанга темэнүүдые тойрожо гарахагүй, шиидхэгдэбэл, ажал хэрэгые hайжаруулгада туhа нэмэри болохоор туйлай шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ табиха уялгатай. Энэ хүдэлмэри бодомжотойгоор, саг дары шамдуу бүтээгдэбэл, тэрэнэй үрэ дүнгүүдынь ехэ байха.

Жиирэй бэшэ, харин айхабтар шанга түсэбүүдые КПСС-эй XXVII съезд баталаа. Совет хүнүүд хараалагдаhан бүхы зорилгонуудые бэелүүлхээр сүм шиидэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ редакцида олоороо ороhон бэшэгүүд болон телеграммanууд энээн тухай гэршэлнэ. Үргэнөөр дэлгэрhэн мүрысөөнэй манлайда коммунистнууд дабшана. Тэдэнэр зохёон байгуулхы хүдэлмэриин түрүү зэргэдэ ябажа, шэн зоригто ажалай, арад зоной урдахи уялгаяа хэлбэришэгүй дүүргэхэ талаар жэшээ харуулнал. Энэнь съездын шиидхэбэринүүдэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байhанай эрхэ нухэсэл мүн гээшэ бшуу!

(«Правда» газетын мартын 11-нэй номерой түрүү бэшэг).

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ЭРХИМ АЖАЛААРАА ШАЛГАРАА

Бухы совет арад, тэрэ тоодо тоннельнэ 18-дахи отрядай хүдэлмэрилэгшэд съездын материалнуудые ехэл анхаралтайгаар шудална. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой съезд дээрэ хэhэн Политическэ элидхэл хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгэбэ, хүсэтэ элшээр бадаргаба бшуу. Саашадаа Эхэ оронойнгоо экономикые хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, хүн зоной байдал hуудалые улам hайжаруулхын тула хүдэлмэришэн бүхэн, хүдөөгэй ажалша бүхэн эрхимэй эрхимээр, үнэн сэхээр ажаллаха ёhотой гэжэ нүхэр М. С. Горбачев мэдүүлнэ.

Энэ ехэл зүб гээд hанагдана.

Тоннельнэ 18-дахи отрядай хүдэлмэрилэгшэд Хойто-Муяын 15 километрэй суута тоннель барилсажа, үдэрhөө үдэртэ эгээл hайн үрэ дүн туйлахын тула тэмсэнэ. Бидэ байгша оной түрүүшын хоёр hара соо 150 метр тоннель малтаха, 168 метр тоннелине бетоноор бүхэлхэ даабаритай hэмди. Энэ даабаря февралиин 24-дэ дүүргэжэ, КПСС-эй XXVII съездые ажалай амжалтаар угтаа hэмди. Отрядаймнай гэшүүн, проходчигуудай бригадир Н. П. Дроваль түүхэтэ съездын хүдэлмэридэ хабаадалсажа ерээд байна. Н. П. Дровалиин бригадын гэшүүн Леонид Скумский эдэ үдэрнүүдтэ коллективэйнгээ хүдэлмэриие хүтэлбэрилжэ, эгээл hайн үрэ дүн туйлаха хэрэгтэнь туhалаа. Сүүдхэ бүри 2,5 метр тоннель малтаха гэhэн даабаряа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шаданабди.

И. АВДЕЕВ,
тоннельнэ 18-дахи отрядай начальник.

Северомуйск.

ЗОРИГ НЭМЭБЭ

Бухы совет арад зон, тэрэ тоодо бидэнэр, манай бригадын хонишод, түүхэтэ үе сагта мүнөө ажаhуужа, ажаллажа байнабди. Бидэнэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой партиин XXVII съездэдэ хэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэлтэй, тэрээн соохи тобшолол, дурадхал бүхэнтэй ехэ анхаралтайгаар танилсаад, үнэн зүрхэнhөө hайшаан дэмжэнэбди.

Манай бригадынхид шэнэ арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түл абалгын хаhые түгэс бэлэдхэлтэйгээр, гүйсэд хүрэхэ үбhэ тэжээлтэйгээр угтаhан байнабди. Зуун эхэ хонин бүриhөө 130 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүхэнhөө табан килограмм ноохо хайшалха үндэр уялга энэ жэлдэ абаабди. Тиин партиингаа ээлжээтэ съездые ажалай эрхим бэлэгээр угтахын түлөө мүрысөөндэ хам оролсожо, съездын нээгдэхэ үдэр даалгагдаhан 568 эхэ хониной толгой бүриhөө хурьга абаад байхаар абаhан уялгаяа сүм дүүргэhэн тухайгаа тэрэ үдэр мэдээсээ hэмди.

Мүнөө үедэ дүн хамта 610 гаран хурьган абтаад, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Зун-намарай үедэ hайнаар бэлшээгдэжэ таргалуулагдаhан эхэ хонидой түл түрэсэнь өөдэргэн сулануул. Эхэ хонид олоор эхирлээ. Хурьгалха хонид үшөө бии.

Мүнөө жэлэй түл абалгын үедэ нютагаймнай Баян-Голой дунда hургуулиие нёдондо дүүргэhэн Д. Ринчинова, Ф. Очирова, М. Бадмаева. Л. Гатапова гэгшэд, мүн С. Будаева Ж. Жамбалов хоёр мандаа ашаг үрэтэйгөөр туhалалсана.

Зүгөөр бидэ өөhэдөө шэнэ табан жэлэй эхин жэлдэ, КПСС-эй ээлжээтэ XXVII съездын болоhон жэлдэ абаhан түсэб, уялгануудаа бүримүhэн дүүргэхээр зоригжонхой ажаллажа байнабди.

Д-Н. СУНДУЕВ,
Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон. Социалис Ажалай Герой.

ШЭНЭ ЗОРИЛГОТОЙ

Тимлюйн цементын заводой коллектив гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Энээниие үнгэрhэн арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүнгүүд бодотоор гэршэлнэ. Тиигэжэ табан жэлэй түсэбhөө гадуур 28 мянган тонно цемент үйлэдбэрилэн гаргаhан, 3900 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 380 тонно шулуун нүүрhэ алмаhан байха юм. Үйлэдбэрилэн гаргаhан бүхы продукциинь 76,3 процент эрхим шанартай юм.

Үнгэрhэн хугасаа соо заводой хүдэлмэришэдэй ажалай, мүн ажаhуудалай эрхэ байдал нилээд hайжараа. Жэшээлбэл, 3837 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа. Предприятиин хамhабариин ажахыда 200 гахай шахагдан тэжээгдэнэ. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ хүдэлмэришэн бүхэн дундаа зэргээр 13 килограмм гахайн мяха худалдан абаа бшуу. Хүдэлмэришэдэй салин хүлhэн дунда зэргээр 207 түхэригтэ хүрөө.

Хэблэлдэ тунхаглагдаhан съездын шиидхэбэринүүд болон материалнуудтай манай хүдэлмэришэд танилсажа, гүнзэгыгөөр шудалжа байна. КПСС-эй XXVII съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула абаhан социалис уялгануудаа сүм бэелүүлээ. Байгша оной хоёр hарын түсэбтэ нэмээжэ, 1500 тонно hайн шанартай цемент үйлэдбэрилэн гаргаhан, продукци худалдаха түсэбөө бэелүүлhэн байха юм.

Мүнөө, съездын hүүлээр, заводой хүдэлмэришэд шэнэ зорилгонуудые урдаа табяад, үрэ бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, халаанайнгаа даабариие хоёло үлүүлэн дүүргэнэ.

М. ФЕДОРОВ.

Малай үбэлжэлгэ—харюусалгатай хаhа

hААЛИШАДНАЙ ШИИДЭНХЭЙ

1985—1986 онуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, энэ хугасаа соо мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые ба гүрэндэ худалдалгые ехэ болгохын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон манай колхозой малшад бии байгаа арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэн, хэзээ хэзээнэйхиhээ габшагайгаар хүдэлжэ байнхай. Тиигэншьегүй аргагүй. Юуб гэхэдэ, мал ажалhаа абтадаг продукци ехээр үйлэдбэрилжэ, хүн зоной эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо хэрэгтэ бидэ сэхэ харюусалгатайбди.

Үнгэрhэн табан жэлэй түгэсхэхы жэл hү hаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэдтэ хүнгэн байгаагүй. Колхозойнгоо түсэбэй дүүргэлтэдэ манай коллектив бага бэшэ хубитаяа оруулаа. Илангаяа жэлэй туршада hү ехээр hааха хэрэгтэ фермымнай hаалишад бүхы хүсэ шадалаа гарган хүдэлөө гэхэ байнаб. Иигэжэ бидэ hанаhандаа хүрэжэ шадаабди.

Новостройкын hүнэй фермын коллектив район доторoo дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ онсо шалгаржа, үнгэрhэн жэлэй дүнгөөр түрүүшын hуури эзэлhэн юм. Бидэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2660 килограмм hү hаажа, сагаан эдеэ абаха түсэбөө 119 процент бэелүүлээ hэмди. Иигэжэ манай фермын малшад «1985 оной түрүү коллектив» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө, районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ. Коллективэймнай гэшүүн, түрүү hаалишан Наталья Ефимовна Козлова жэлэй туршада үнеэн бүриhөө 3 112 килограмм hү hаажа, республиканска Түрбан мянгатанай клубай гэшүүн болоо.

Мүн тиихэдэ Н. Ф. Хакимулина, Л. Г. Козлова, П. С. Братенькова, Н. А. Козлова, А. П. Мальцева гэгшэд район соогоо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгарhан хүнүүд юм.

Манай hаалишад үнгэрhэн жэлэйнгээ дүнгүүдые согсолжо үзөөд, туйлаhанаа улам ерьбадхахаар хараална. Энэ жэлэй эхинhээ ажалайнгаа эршые абажа шадаагүй hаа, зориhондоо хүрэжэ шадахагүй ушартайбди. Илангаяа 1986 он онсо удха шанартай жэл болоно бшуу. Энэмнай КПСС-эй XXVII съездын жэл болобо гээшэ. Юрэдөө байгша ондо муугаар хүдэлжэ огтолон болохогүй байна.

Хэрбээ январь hарын туршада фермээрээ дүн хамта 335 центнер hү haaxa hаа, харин тэрэнээ 26,7 центнерээр үлүүлээбди. Энэ хугасаа соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 219 килограмм hүн hаагдаа гэхэ гү, али нёдондонойхиhоо 16 килограммаар дээшэ абтаа. Энэмнай манай hанаанда үшөөл бага байна.

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон манай малшад hү hааха хоёр hарынгаа түсэбые съездын нээгдэхэ үдэр дүүргээ hэн. Нёдондоной дүнгөөр районой чемпион болоhон Н. Е. Козлова үнгэрhэн hарада 54,3 центнер hү hаажа, түсэбөө 132 процент бэелүүлээ. Н. Ф. Хакимулина, Л. Г. Козлова гэгшэд тус тустаа 53,1 ба 44,1 центнер hү абаhан, даабаряа үлүүлhэн байха юм.

Сагаан эдеэ элбэгжүүлхэ хэрэгтэ фермын үхэршэд Н. Г. Васильев, Г. И. Козлов, Н. Г. Трофимов гэгшэд хубитаяа нилээд оруулна. Эдэнэрэй хэжэ ябаhан ажалhаа ехэхэн юумэн дулдыдаха байна бшуу.

Энэ туйлагдаhан амжалта нэн түрүүн коллективэй гэшүүн бүхэнэй оруулhан хубитаhаа эхи үндэhэтэй. Фермэдэмнай ажалша бэрхэ, эрхилжэ ябаhан хэрэгээ hайн мэдэхэ хүнүүд олон. Тиимэhээ ажал хэрэгнай урагшатай ябана ха юм.

hаалишаднай, үхэршэднай олон жэлдэ хүдэлhэн хадаа үнеэдые харууhалха, эдеэлүүлхэдээ дүй дүршэлтэй болоhон хүнүүд. Эдэнэрэй хүсөөр лэ, жэл бүхэндэ ехэ hүн абтана бшуу.

Манай малшад бар хүсөөрөө ехэнхи ажалаа хэдэг юм. Фермэмнай хүсэд оньhожоруулагдаашьегүй. Гэбэшье энэ эрхэ байдалда hаалишаднай хододоо амжалта туйладаг байна.

В. ЧИГИРЕВА,
Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» колхозой Новостройкын hүнэй фермые даагша.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОГДОБО

Улаан-Үдын дурасхаалта бэлэгүүдэй заводой угалзатуулан оёдог цехэй коллектив «Съездын үедэ эгээл үнлэн бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ» гэhэн үүсхэл предприяти дотороо гаргаа hэн. Энэ үүсхэлые дэмжэhэн предприятиин хүдэлмэришэд съездын эхилhэн үдэрhөө хойшо түсэбhөө гадуур 200 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаад байна. Эдэ үдэрнүүдтэ хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ 105,5 процентдэ хүрөө. Дүршэл шадабаритай үниинэй хүдэлмэришэд А. В. Нимаев, зураашан А. И. Теркец, Л. И. Халзушинова, Н. Ч. Ермоев гэгшэд халаан бүриин даабариие үлүүлэн дүүргэнэ.

«КПСС-эй XXVII съездэдэ — габшагай ажалай 27 вахта» гэhэн уряа доро дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдоо. Цехүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ галантерейнэ, угалзатуулан оёдог цехүүдэй коллективүүд түрүүлжэ гараа. К. К. Максимов, А. А. Игонина, Л. И. Анпилогова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүд бригадануудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлээ. Тиигэжэ эдэ коллективүүдтэ «КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ бригада» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Манай корр.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ БОЛЗОРhООНЬ УРИД БЭЕЛҮҮЛГЭДЭ ОНСО ШАЛГАРhАН ЗАГАhА БАРИЛГЫН КОЛХОЗУУД БОЛОН ЗАГАhАНАЙ АЖАХЫН КОЛХОЗУУД ХООРОНДЫН НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Загаhа бариха ба загаhанай продукци үйлэдбэрилхэ талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид бэелүүлhэнэй түлөө шагнаха гэбэл:

Буряадай АССР-hээ:

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Метелев Константин Федоровичые — Кабанскын районой загаhа барилгын «Прибайкалец» колхозой загаhашан.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН II ШАТЫН ОРДЕНООР

Федоров Николай Адуновичые — Кабанскын районой загаhа барилгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаhашадай бригадир.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Рыков Александр Константиновичые — Баргажанай районой загаhа барилгын «Байкалец» колхозой загаhашадай бригадир.

«АЖАЛАЙ ШЭН ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Татаров Александр Алексеевичые — Кабанскын районой загаhа барилгын «40 лет Октября» колхозой загаhашан.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРhАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Нардуев Александр Владимировичые — Хойто - Байгалай районой загаhа барилгын «Победа» колхозой загаhашан.

Урнышев Николай Ивановичые — Кабанскын районой загаhа барилгын «Байкал» колхозой загаhашадай бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ГРОМЫКО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1986 оной февралиин 17.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

МОСКВА ХОТОДОХИ ЗАЛУУШУУЛАЙ БОЛОН СТУДЕНТНЭРЭЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН XII ФЕСТИВАЛЬДА БЭЛДЭЛГЭДЭ БА ҮНГЭРГЭЛГЭДЭ ОНСО ШАЛГАРhАН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ, КОМСОМОЛШУУД БОЛОН ЗАЛУУШУУЛАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Москва хотодохи Залуушуул болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн XII фестивальда бэлдэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэhэнэйнь түлөө, ажалдаа ба hуралсалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь түлөө шагнаха гэбэл:

Буряадай АССР-hээ:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III шатын ОРДЕНООР

Кондратьева Татьяна Александровнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРhАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Дугданова Дарима Дамбаевнае — Буряадай Гүрэнэй дуу, хатарай «Байгал» ансамблиин дуушан.

Мантатов Виктор Иннокентьевичые — ВЛКСМ-эй Ивалгын райкомой нэгэдэхи секретарь.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ГРОМЫКО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1986 оной февралиин 21.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

ЭМНЭЛГЭ-hЭРГЫЛЭМЖЫН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ МЕДИЦИНСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ «РСФСР-эй ГАБЬЯАТА ВРАЧ» ГЭhЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Арадай элүүрые хамгаалгын талаар габьяатай байhанайнь, эмнэлгэ-hэргылэмжын хүдэлмэридэ амжалтануудые туйлаhанайнь түлөө, **«РСФСР-эй габьяата врач»** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Буряадай АССР-hээ:

Иванов Владимир Алексеевичтэ — Н. А. Семашкын нэрэмжэтэ республиканска больницын отделениие даагша.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ В. ОРЛОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1986 оной мартын 4.

БУРЯАД ХЭЛЭН ДЭЭРЭ БАРЛАГДАБА

1986 оной февралиин 25-да Кремлиин съезднүүдэй ордон соо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съездэдэ хэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл түрэл буряад хэлэн дээрэмнай Буряадай номой хэблэлээр барлагдан гараба. Ойрын үдэрнүүдтэ энэ брошюра номой дэлгүүртэ эльгээгдэхэ.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ТУЙЛАЛТА БИИ, ХЭХЭ ЮУМЭН ЕХЭ

Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ манай ороной хүдөө ажахыда ехэхэн хубилалтанууд болоо гэжэ бидэ өөһэдынгөө ажабайдалһаа, ажал хэрэгүүд дээрэһээ элитэр харанабди. КПСС-эй ЦК-гэй майн (1982 он), мүн удаадахи Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй бэелүүлгэдэжэ эхилһэнһээ хойшо колхоз, совхозуудай материально-техническэ үндэһэ һүүри, экономическа хүсэ шадалынь нилээд бэхижэһэ. Тэрэнэй ашаар газар тариалангай ургаса, адуунай малай ашаг шэмэ зарим тэды дээшэлээ гэжэ партиин XXVII съезд дээрэ тэмдэглэгдээ.

Гэхэтэй хамта урагшаа алхамай хэгдэбэшье, тэрээгээр һэнаагаа амарха үндэһэн үгы. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ хүдөө ажахыда үшөө ехэ, эрид хубилалта түйлагдаха, тохёолдоһон гээгдэл усадхагдаха, нэн түрүүн оронсо эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха тушаа шэнэ дабшалта хэгдэхэ ёһотой гэжэ партимнай заана.

Эгээл энээнһээ үндэһэлэн, бүхы ажалаа эрхилхэ, урдаа шэнэ эрилтэ табижа хүдэлхэ, үйлэдбэриингөө һалбаринуудай хүгжэлтые улам хурдадхаха ёһотой болонобди.

Иимэ юумэ түйлаха арга боломжо, таатай үндэһэ һуури хүдөөгэй ажахы бүхэндэ бии болгогдонхой. Жэшээнь, манай Борьёогой совхозые абаад үзэе. Энэмнай хэр үгһэ хойшо нэрин ноһотой хонин һүрэг олоор үсхэбэрилдэг, ороохо таряа горитойгоор ургуулдаг ажахынуудай нэгэн гээшэ.

Хэнэйшье мэдэһээр, Борьёогой тала, гүбээнүүд хэды үргэн уужамшье һаа, таряалан, сабшалан, бэлшээриин ургаса ехэнхи ушарта байгаалиин, сагай уларилай байдалһаа нилээд дулдыдадаг, зарим ган гэсүүрай болоһон жэлдэ ажахын гол һалбаринууд бага бэшэ хохидолдо ородог. Юуб гэхэдэ, эндэмнай уһалагдадаг газар үгы шахуу ха юм.

Иимэ эрхэ байдалда нэн түрүүн бидэ газар таряалан эрхилхэ нютагтаа тааруу зональна гурим нэбтэрүүлжэ, зүб севооборот хэрэглэн, ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудые ашаг үрэ ехэтэй түрүү технологиин ёһоор ургуулха, ямаршье жэлдэ тогтууритай һайн ургаса абахын түлөө тэмсэхэ болонобди. Һүүлэй жэлнүүдтэ таряанай ехэнхи газарые һалхинһаа, уһанай нуралгаһаа хамгаалха зорилготойгоор хүрьһысэнь урбуулангүй элдүүрилдэг, тарилга хэдэг болообди. Мүн сэбэр паарые һайнаар үтэгжүүлхэ, зүбөөр элдүүрилхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Нёдондо совхоз таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа гектарай 3 шахуу центнерээр ехэ ургаса хуряажа, хамтадань 117 мянган центнер ороохо сохижо абаа һэн. Тэрэнэй ашаар гүрэндэ 44 мянган центнер таряа худалдажа, жэлэй хоёр түсэб дүүргээ һэмди. Эндэ ороохо таряа ургуулгын түрүү технологи, ажалай эмхидхэлэй, түлөөһэнэй шэнэ гурим хэрэглэһэнэй аша үрэ элитээр харагдаа. Дээдэ эрдэмтэй агроном П. И. Зайцевай хүтэлбэрилдэг 2-дохи тракторно-таряан ажалай бригада бүхы газарайнгаа гектар бүриһөө 18,5 центнер таряа абажа, бүхыдэнь 62,2 мянган центнер ороохо тоог дээрэ буулгаа һэн. Эндэхид нёдондо бүхы шэниисэеэ «Бурятская-34», «Бурятская-79» сортын эрхим шанартай үрэһөөр тарижа, үрэһэнтэй хамта нэгэ адли зуруудта минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа, ургасын буртаг үбһэ сэбэрлэхэ химиин арга хэрэглээ юм. Гадна гол түлэб мэргэжэл шадабари ехэтэй механизаторнуудһаа бүридэһэн тус бригадада хүсэ ехэтэй К-700 түхэлэй 10 трактор, шэнэ комбайнууд үгтэһэн байгаа. Тиимэһээ үсөөн техникээр ехэ хүдэлмэри хэжэ, үндэр баяншье ургаса абаа бшуу. Үнгэрһэн жэлдэ эдэнэр хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, түсэбтэ даабаряа үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө, жэлэй дүн гаргахада, урид абаһан авансын түхэриг бүхэндэ 74 мүнгэ нэмэжэ абаа гэхэ гү, али хамта 44 мянга шахуу түхэригэй нэмэлтэ түлөөһэндэ хүртөө.

Ашаг үрэ ехэтэй түрүү технологи хэрэглэжэ, хамтын подрядай гуримаар хүдэлөөд, таряан ажалай бригаданууд абтаһан ороохоной центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулаа, продукциин шанарые һайжаруулаа. Жэшээнь, гүрэндэ худалдагдаһан таряанай 60 процентнь сортовой үрэһэнэй сэнтэйгээр абтаа.

Ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай бараг һайн ургасын абтаһанай ашаар үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ, адууһа малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, түл түрэсэ олоор, гарза хоролтогүйгөөр абаха аргатай болообди. Үнгэрэгшэ жэлдэ совхозой малшад 5,5 мянган центнер һү, 4,9 центнер мяха гүрэндэ худалдаха түсэбтэй байһан һаа, 7 мянган центнер һү, 5,1 мянган центнер мяха тушаажа, даабаряа амжалтатайгаар дүүргэһэн юм. Тушаагдаһан бүхы һүнэй 90 шахуу процентнь нэгэдэхи сортоор абтаа. Мүн үхэрнүүдые, хонидые шахан таргалуулжа тушааһанаймнай ашаар бүхы мяханай 60 процент һайн шанартай гэжэ сэгнэгдээ. Тэрэшэлэн нарин ноһотой бүряад түхэлэй һайн үүлтэрэй эрэ, эмэ хурьгадые ажахынуудта олоор худалдажа, ашаг олзо горитой оруулаабди.

Нёдондо совхоздо зуун эхэ хонин бүриһөө 91 хурьган түлжүүлэгдээ һэн. Арбаад ахалагша хонишодной зуун эхэ хонин бүхэнһөө 100-һаа дээшэ хурьга абажа томо болгоо. Тэдэнэй дунда жэлһээ жэлдэ иимэ үрэ дүн түйладаг суута хонишон Социалис Ажалай Герой Г. Л. Рабдаев, бэрхэ хонишод Б. Г. Гомбожапов, Т. Н. Мункуев, К. Ф. Горюнов, мүн залуу хонишод В. Меркаленко, Б. Мыдыгмаев гэгшэд онсо шалгараа. Мүнөө ажахыда хонидой шэнэ түл абалга түлэг дундаа ябажа байна. Ахалагша хонишон Г. Л. Рабдаев, ажахы соогоо эгээн түрүүлэн, зууһаа 100 хурьга абаба. Байгша ондо бүхы ажахыгаараа зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абаха зорилго урдаа табинхайбди.

Энэ жэлдэ эхэ хонидоо урдынхида орходоо нэгэ бага эртэшэг хурьгалуулжа байнабди. Тэрэнэй ашаар намар томо болоһон хурьгадые шахаад, мяханда тушааха, мүн хурьгадые эртэ эхэнүүдһээнь һалгаажа, хонидой ноохо хайшалха болотор тэдэниие һайса таргалуулха, ноохо һайнтай байлгаха арга олгогдохо гэжэ һананабди.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хонишодой бригадануудые хамтын подрядта оруулжа, тусхай чек хэрэглэн, тоосоо хэдэг гуримтай болгообди. Ямар гаргаша хэнэбибди, абаһан продукцимнай ямар сэнтэй болоноб, хайшан гээ һаа алмалта, арьбалалта хэхэб гэжэ хонишод бодомжолдог, тоолодог болоо. Урдань тэдэнэр яажашье һаань, ехэл тэжээл газаагаа зөөлгэжэ абаха, тэрэнээ шадаал һаа хонидтоо ехээр эдюулхэ гэжэ оролдодог һэн. Тиимэһээ эсэстээ абаһан продукцимнай ямар гаргашатай болохоб, жэлэй дүн ямараар гарахаб гэжэ бододоггүй байгаа гээшэ.

Гэбэшье хонин ажалдамнай хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд, шиидхэхэ асуудалнууд үшөөл олон. Илангаяа зарим хонишодой ажалдаа адли харюусалга, анхарал ехэтэйгээр хандадаггүй дээрэһээнь тэдэнэй үрэ дүнгүүд хоорондоо үшөөл ехэ илгаатай байна. Нёдондо эхэ хонидые харууһалдаг 25 бригадын оройдоол арбаниинь хонин бүхэнһөө 4 килограммһаа дээшэ ноохо хайшалаа. Олохон бригадада хонин бүхэнһөө миил 3,1—3,4 килограмм ноохон абтаа бшуу. Хонидто ёб адлил тэжээл эдюулэгдэжэ, тэдэ нэгэл адли бэлшээридэ адуулагдажа байдаг бшуу. Мүн хонидой үүлтэршье хуул адлирхуу ха юм. Гансал харууһаниинь ондо ондоо болоно. Оролдосотой бэрхэ хонишод Д. Гадьянов, Ж. Жигдоржиев, М. Андреев гэгшэдэй эрэ, эмэ түлгэнүүдэй тус бүриһөө 4,0—4,7 килограмм ноохо абахадань, олохон бригаданууд түлгэ, зуһаг, үнгэрхэдөө эрьенүүдэй тус бүриһөө миил 2,8—3 килограмм ноохо хайшалаа.

Һү һаалиин фермэдэшье баһал иимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Дүршэл шадабари ехэтэй һаалишад Е. Грудинина, Е. Горбова, Т. Доржиева, С. Тарбаева гэгшэдэй нёдондо үнеэн бүриһөө тус тустаа 2 005—2 409 хүрэтэр килограмм һү һаагаад байхадань, фермын коллективэй хахадынь үнеэн бүриһөө 1 700-аад килограмм һү абаа һэн. Энэ жэлдэ ажалайнь үрэ дүнгүүд яһала дээшэлжэ байна. Үнгэрһэн 2 һарада нёдондонойхиһоо үнеэн бүриһөө 150 килограммаар ехэ һүн абтаа. Сагаан эдеэ гүрэндэ худалдаха кварталай түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэхэнь.

Хэнэйшье мэдэһээр, хүнүүдэйл хүсэл эрмэлзэлһээ, һэшхэлһээ, сэдьхэл бодолһоо, хүмүүжэл һургаалһаань ехэ юумэн дулдыдадаг гээшэ. Тиимэһээл хүнүүдые хүдэлхэ газартань һайнаар шэлэжэ табиха, илангаяа дороһоо ургажа ябаһан залуу үетэниие зүбөөр хүмүүжүүлхэ, ажалшадые һуудал байдалай, хэрэглэмжын талаар гүйсэд хангаха, ашаг үрэтэйгөөр хүдэлхэ эрхэ байдал олгохо, хүнүүдэй соёл болбосорол, мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд соо онсо анхарал хандуулагдана бшуу.

Манай ажахыда механизаторнуудаар гол түлэб дүршэл шадабари ехэтэй, өөрынгөө дуратай ажал, мэргэжэлые олоһон хүнүүд хүдэлдэг. Энээнэй ашаар таряан ажалда тогтууритай үрэ дүн түйлагдана, машина техникэшье муу бэшээр ашаглагдана гэжэ тэмдэглэхээр.

Харин хонин ажалда, һү һаалиин фермэдэ хүнүүдэй ходо һэлгэгдэхэ ушар үшөөл усадхагдаагүй. Һүүлэй жэлнүүдтэ бидэ ахалагша хонишодоор, һаалишадаар эдэбхитэй комсомолшуудые, залуушуулые табиха, тэдэниие дүршэл ехэтэй түрүү хонишод Г. Л. Рабдаев, Б-Н. Г. Гомбожапов, Г. Ц. Жамбалов, Д. Г. Доннев гэгшэдэй дүй дүршэлдэ һургаха гэжэ оролдонобди. Мүн хонишодой һуудал байдалые һайн болгохын тула бригада бүхэнэй байранудта газаар хүдэлдэг оньһон пеэшэнгүүдые, телевизорнүүдые табижа үгөөбди. Һаалиин фермэдэхи бүхы ажал оньһожоруулагданхай. Энэ талаар хэхэ юумэн үшөөл ехэ ааб даа.

Саашанхи гол зорилгомнай юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин үрэ дүнгүүдые улам дээшэлүүлхын, һалбаринуудһаа продукци абалгые эрид ехэ болгохын хажуугаар бүхы юумэеэ алмаха, арьбалха, гамтай наринаар гаргашалдаг болохо гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала хэрэг болоно. Жэшээнь, үбһэ тэжээл, тоһо, түлишэ запас хэрэгсэл гэхэ мэтые үлүүсэ гаргашалһанай, урилтэ хоролтодо оруулһанай түлөө харюусалгые эрид шангадхаха саг ерээ. Бүхы юумэнэй нормативые наринаар сахиха, үйлэдбэриие зүбөөр түсэблэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха ёһотой болоно.

М. СПАСОВ,
Зэдын районой
Борьёогой совхозой
директор.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМ

ЭДЭБХИ ХЭШЭЭЛЫЕНЬ БАДАРУУЛ

Партиин тодорхойлһон хараа зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадал ажалша хүн бүхэнэй, ажалша коллектив бүхэнэй ажалдаа, өөһэдынгөө уялганудта хандалгаһаа, ажалай эмхидхэлһээ, журам сахилгаһаа дулдыдаха зэргэтэй. Энээн тухай КПСС-эй XXVII съезд дээрэ М. С. Горбачевой хэһэн Политическэ элидхэл соо эли тодоор хэлэгдэнхэй: «Журам болон эмхидхэлэй, даалгагдаһан хүдэлмэриин, тэрэнэй үрэ дүнгүүдэй түлөө хүн бүхэнэй харюусалгын дээгүүр байха бүринь, урагшаа дабшалтамнай хурдадаха ёһотой».

Олониитын эдэбхи үүсхэл болон зохёохы ажал ябуулгые улам бадаруулха хэрэгтэ үзэл сурталай — хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ехэ үүргэ нүлөөтэй юм. Ажабайдалтай, оронойм-най ажахын болон социальна хүгжэлтын шухала асуудалнуудтай нягтаар холбогдоһон полит-һуралсал энэ хүдэлмэриин гол хубинуудай нэгэн гээшэ. Манай хүтэлбэрилдэг полит-һургуулиин һурагшадай ниитын политическэ хүдэлмэридэ хабаадалга тухай һанамжануудаараа хубаалдахамнай.

Совхозой партийна организацитай, һургуулиин шагнагшадтай зүбшэн хэлсэһэнэй ёһоор, ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ хүн бүхэнэй хабаадалгын хэм хэмжээ, түхэл маягые тодорхойлжо, тэдэнэй өөрын зохёохы түсэб соо тус даабаринь оруулдаг заншалтайбди. Һурагшадай дүүргэдэг энэ хүдэлмэриин түхэл маягууд элдэб янзын юм. Реферат болон мэдээсэлнүүдые бэлдэлгэ, мүн тэдэниие шүүмжэлгэ, совхозой отделенинүүдтэ, үйлэдбэриин газарнуудта хөөрэлдөө, политинформацинуудые үнгэргэлгэ гэхэ мэтэ зачшалта болонхой. Һурагшаднай политинформаторай гү, али агитаторай, лекторэй гү, али ханын газетын редакторай саг үргэлжын уялгата даабаринуудтай. Жэшээнь, политинформаторнууд Н. И. Перетолчин, Н. Э. Цыбикжапов совхозой 2-дохи отделениин малшадтай 10 политинформаци үнгэргэжэ, дэлхэй дээрэ боложо байгаа үйлэ хэрэгүүд тухай, манай гүрэнэй дотоодын ба гадаадын политикада хабаатай олон асуудалнуудта харюусаа һэн. Тэрэшэлэн агитаторнууд Б. Д. Бадмаев, Н. Н. Казанцев, Н. В. Быков, В. Б. Цыбжитов өөр өөрынгөө микрорайондо амжалтатайгаар хүдэлжэ байнхай.

Манай һурагшад эдэбхи үүсхэлтэ, габшагай ажалаараашье жэшээ харуулдаг гээшэ. Коммунист Г. П. Яковлевай ударидадаг 15 хүнһөө бүридэһэн оньһожоруулагдамал бригада түсэбөөр хараалагдаһан 12 мянган центнерэй орондо 15,3 мянган центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэһэн байна. Гектарай дунда зэргын ургасые тэдэ 16,3 центнертэ хүргөө.

Яруунын совхозой эрхим механизаторнуудай нэгэн, парткомой гэшүүн, агитатор Б. Д. Бадмаев, МТЗ-50 түхэлэй трактораараа табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие 111 процент дүүргээ һэн. Түсэбөөр хараалагдаһан 4070 гектарай орондо 4517 гектар газар тэрэ элдүүрилээ. Үшөө нэгэ һурагшамнай, механизатор Н. В. Быков, МТЗ-80 түхэлэй трактораар үнгэрэгшэ жэлэй даабарие 105 процент дүүргэһэн байна. Ингэжэ полит-һуралсалай хэшээлнүүдтэ олоһон эрдэм мэдэсэ, дадал шадабарияа коллективэй хүдэлмэриин болон ниитын-политическэ ажал ябуулгада тэдэнэр хэрэглэнэ бшуу.

Манай совхозой пропагандистнар партиин XXVII съезд дээрэ нүхэр М. С. Горбачевой хэһэн Политическэ элидхэл соо тодорхойлогдоһон үзэл сурталай ажал ябуулгын гол шэглэл, зорилгонуудые анхаралтайгаар шудална. Тиин мүнөөнэй байдалай шанга хурса, эрид хубилалтын шэнжэтэйе хүн бүхэндэ ойлгуулха, хүн зоной ниитын ба ажалай эдэбхиие дэбжүүлхэ гэһэн партиин заабарие дүүргэхээр зорижонхойбди.

Үзэл сурталай хүдэлмэриин ажабайдалтай, политическэ, социальна ба экономическа зорилгонуудтай нягта холбоое бэхижүүлхэ гээшэ тон шухала. Тиимэһээ хэшээл бүхэнэй үедэ теоретическэ материалые ороной, республикын, районой, совхозой ажабайдалтай нягтаар холбохо гэжэ бди.

Хэшээлэй аша үрэ пропагандистын өө... яас бэлигһээ дул... юм. Мүнөөнэй орё... дэ үзэл суртала... дээдэ зэргын мэрг... баритай байха зэрг... пагандист бүхэн гү... ретическэ эрдэм... байхаһаа гадна, хэ... бэлгэн хурса бодо... хэмжээнэй полити... болбосоролтой, хү... шын, эмхидхэгшын... дабаритай байха бол... ти хадаа өөрынгөө... талай эдэбхитэдэй... лигые, дүй дүршэлы... ригто ажалые үнд... нэнэ» гэһэн М. С. ... үгэнүүд пропаганди... агитатор бүхэниие ... харюусалгатай даа... рэтэй солотойгоор ... уряална.

П. С...
Яруунын ...
марксизм-лен...
үндэһэ һуури...
һургуулиин проп...

Совет орон дотор

ҮБЭЛЖЭЛГЭ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРНЭ

БОКСИТОГОРСК (Ленинградска область). Бокситогорско районой ажахынуудай фермэнүүд бултадаа һү һаалгаар түрүү фермэнүүдые хүсэхэ дүтэлэнхэй. КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ баталан абаһан уялгануудаа тэдэнэр үлүүлээ. Нёдондо жэлэй энэ хугасаатай сасуулхада, дүнгүүдынь 14 процентээр дээшэлэнхэй.

Ажахы эрхилэлгын түрүү онол аргануудай туршагдадаг «Красное знамя» совхозой дүй дүршэл һаалиин малай ашаг шэмые тогтууритайгаар дээшэлүүлхэдэнь туһална. Ленинградай эрдэмтэдэй заабариин ёһоор, эндэхи һүрэг мал саг үргэлжэ шэнэдхэгдэдэг. Тиигэжэ ехэ һүтэй үнеэдээр фермэнүүд бүридхэгдэнэ. Эндэхи тэжээлэй бааза нилээд һайжараа, шэнэ газар ба нуга сабшалан хэрэглэгдэдэг болонхой. Белогоор баян бобово ургамалнууд ехэ талмайда тарингдана.

Тэжээл үйлэдбэрилгын түрүү технологи нэбтэрүүлхэдэнь шадал багатай совхозуудта РАПО мүнгэ зөөри үгэжэ туһалһан, тэжээл буйлуулгын цехүүд болон пунктнуудые ашаглалгада оруулгые хурдадхаһан байгаа. Тиигэжэ үбэлжэлгын эхеэр юрэ үзэгдэдэг гээгдэлые зайсуулха арга бии болоо. Агропромышленна нэгэдэлдэ социальна асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ехэ анхаралаа хандуулдаг: совхозуудай түбэй буусануудта байрын шэнэ гэрнүүд баригдана. Хаа хаанагүй зоотехническэ һуралсал эмхидхэгдэнхэй. Мүнөө районой хоёрдохи һаалишан бүхэниинь дээдэ классай оператор юм.

ТҮЛ АБАЛГА ЭХИЛЭЭ

СТАВРОПОЛЬ. Эндэхи ажахынуудта хурьга абажа эхилэнхэй. Петровско районой «Колос» колхозһоо В. Писаренкын даадаг ажахын тоосооной бригадын хонишод эрхимлэжэ ябанад. Жэл бүри зуун эхэ хонин бүриһөө 150 шахуу хурьга абажа, хонидой ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө хизаарай мүрысөөнэй түрүүшүүлэй тоодо тэдэнэр үнгэрһэн табан жэлдэ ороһон юм.

Хизаарай ажахынуудта ашаг шэмэ ехэтэй меринос хонид гол түлэб үсхэбэрилэгдэдэг. Тэдээнһээ хайшалагдаһан ноохоор эрхим шанартай бүд ба трикотаж нэхэгдэдэг.

Нэгэ үедэ гансал хабарай дулаан сагта хурьгадые абадаг байһан.

Хизаарай отерануудай хахадһаа ехэнхи хубидань хонид үбэлэй сагта хурьгалдаг. Мүнөө жэлдэ хахад миллион шахуу сэбэр үүлтэрэй меринос хурьгадые томо болгожо, Казахстанай, Поволжиин, Хойто Кавказай, Ураалай саанахи ба Сибириин ажахынуудта эльгээхэ гэһэн уялга эндэхи хонишод абанхай.

(ТАСС).

Улаан-Үдын хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой 1-дэхи хабсаралгын цехтэ 5-дахи разрядай электро-гагнууршанаар Николай Николаевич Бекишев үнинэй хүдэлдэг юм. Урагшаа һанаатай, зориг түгэлдэр энэ нүхэрнай коллектив соогоо хүндэтэй. Шэнэ юумэ үүсхэдэг, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг хүдэлмэришэн съездын урда тээхи мүрысөөндэ эрхим үрэ дүн түйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Н. Бекишев ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭН... ХЭЛС... БАТАМ...

Улаан-Үдын авиа... водой ухаалан ... уралан нарижуулаг... Эрхүү хотын авиа... нэ юумэ үүсхэгшэд... мүрысэдэг юм. 1985 ... гэрэгшэ табан жэл... дые хоёр предпри... лөөлэгшэд согсолбо... хугасаа соо эрхүү... юумэ үүсхэгшэдэй ... дэлмэриие бүри һ... хидхэдэг болоо, эк... ехэ ашаг үрэтэй үр... жуулгын дурадхал... лэдбэридэ нэбтэрүү...

Манай заводой ... рижуулгын хүдэлм... олон хүн хабаада... Тэдэнэр ухаалан зо... уралан нарижуулгы... радхалнуудые ... нэбтэрүүлжэ, эконо... ашаг үрэ абаһан ... Тиигэжэ энэ мүрысө... доймнай шэнэ юу... шэд түрүүлжэ гара...

Хоёр предприя... лэгшэд арбан хоёр... жэлэй туршада мүр... хэлсээ баталаа.

Г. Е...

Зураглал

ЁНГОРБОЙН ХОРМОЙ

Урда үдэрынь наратай дулаабар байһан аад, һүниндөө голоо уруудан жабар буужа, үглөөгүүр бодоходо хүйтэн, шэмэрүүн байба.

Үшөө харанхы байхада Захааминай районой Ёнгорбойн совхозой партийна организациин секретарь Виктор Федоровичтой уулзажа, малай үбэлжэлгын ябаса, хэгдэжэ байһан ажал хүдэлмэри тухайнь тодорхой хөөрэлдөө хэбэбди. Энэ жэлдэ урда урданайхиһаа саһан ехэ, нютагай наһатайшуулай ажаглалтаар, хүйтэншье байха янзатай. Хажуугаарнь бүхэли зундаа бороо орожо, наратай үдэрнүүд хомор байжа, хүсэд һайн ургаса абтаагүй. Сабшалангайнгаа газарай багаһаа боложо, Монголдо үбһэ бэлэдхэхэ ушар гарадаг. Юрэдөө, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хүшэрхэн үбэлжэлгэ болохонь.

Хэды тиигэбэшье һаань, үбэлжэлгээ яажа һайнаар үнгэргэхэеэ совхозой дирекци, партийна организаци бодомжолжо, абажа боломоор хэмжээнүүдые абажа байнхай.

Түрүү һаалишадаар, коммунистнуудаар һонирхожо, партийна организациин секретарьтай хамта Ёнгорбойн һү һаалиин фермэ ерэбэбди. Һаалишад үглөөнэйнгөө һаалиие дүүргээд, тэжээлыснь үгөөд, гэртээ ерэхэнь ерэжэ, үшөөшье үлөөд хүдэлхэнь хүдэлжэ байгаа һэн.

Машинаһаа буугаад ябахадаа, Виктор Федорович омогорхонгёор:

— Эдэл даа, манай совхозой эрхим һаалишад! Район соогоо түрүү фермэнүүдэй нэгэн гэжэ тоотой юм,— гэбэ.

Түрүү һаалишадтайнь нюур нюураараа уулзажа танилсаха болоһондоо баясабаб.

Партийна организациин секретарь Виктор Федорович улаан булан соогоо һаалишадаа, мал адуулагшадаа, фермэ дээрэ хүдэлдэг зоноо саг доронь суглуулжа, багахан хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө, Ёнгорбойн фермэ шэнэ жэлһээ хамтын подрядта оруулагдажа, хэһэн хүдэлмэриингөө эсэсэй дүнгөөр түлөөһэ абаха гуримаар хүдэлдэг болохо тухай дуулгаба. Тобшолон хэлэхэдэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, бүхы юумэнэй шанарые һайн болгохо арга боломжо, ноосэнүүд коллективтатнай бии гэжэ ойлгуулһан юм.

Тус фермые даагшаар Бадма Абидуевич Лыгденов үнихэнэй хүдэлнэ. Тэрэ фермынгээ ажал хүдэлмэри тухай иигэжэ хөөрөө һэн.

— Манай фермэдэ 12 һаалишан хүдэлнэ. Жэлһээ жэлдэ абаһан социалис уялгаяа дүүргэжэ байдаг юм. Үнгэрэгшэ жэл гүрэндэ һү тушааха түсэбөө ноябрь соо сүм дүүргээд, энэ жэлэйнгээ түсэбөөр хүдэлжэ эхилээ һэмди. Тиихэдэ үнеэн бүриһөө абтаһан тугал бүтэн бүлеэн ондо ороо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Районно партийна конференциин делегадуудаар Галина Аюшеева Федор Дымбрылов хоёр һунгагдажа, манай зүгһөө хабаадалсаха хүндэдэ хүртөө бэлэй. Энэ жэлһээ бидэ хамтын подрядта орохо түсэбтэйбди. Партиин XXVII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө абаһан социалис уялгаяа оролдосотойгоор хүдэлжэ бүримүһэн дүүргээбди.

Гансахан энэ фермэ дээрэ табан коммунист ажаллажа байдаг. Эдэмнай хэд бэ гэхэдэ, Лариса Гармаева, Зоя Очирова, Мария Доржиева, Федор Дымбрылов, Галина Аюшеева гэгшэд болоно. Тэдэнэр абаһан социалис уялгаяа жэлһээ жэлдэ нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэһээ гадна ажаһуудалайнгаашье талаар бэшэндэ үльгэр жэшээ харуулдаг юм.

Тиимэһээнь хүн зониинь тэдэндэ үндэр этигэл найдал үзүүлжэ, олонхиинь депутадаар һунгаа. Галина Очирова районно Соведэй депутат, Лариса Гармаева сомоной Соведэй депутат, дээрэ дурсагдагша фермые даагша Бадма Лыгденов мүн лэ сомоной Соведэй депутат байха юм.

Тиигэжэ гансахан фермэ дээрэһээ иимэ олон этигэмжэтэ нюурнууд тодорон гараа бшуу. Энээниие үндэрөөр сэгнэхэ хэрэгтэй гээшэл даа. Улаан булан соонь ороходо, хамаг юумэн гуримтай, зохидоор харагдаадхёо һэн. Оролдосотой зоной гар хүрөө гэжэ гансата ойлгохоор. Үдэр бүриин дүн гаргадаг самоар, «Сахилгаан» хуудаһан, социалис мүрысөөнэй ябаса гоёор шэмэглэгдэн, ханада үлгөөтэй. Буланда табигдаһан шкаф соо олон тоото номууд жэрылдэн харагдана.

Һаалишад ямар нэгэн һонирхоһон асуудалай гарабал, эдэ номуудай туһаламжада хандадаг юм. Зоотехническэ, ветеринарна заабаринууд, һү һаалгаар түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ тухайшье, суута малшадай ажал хүдэлмэриие зураглан харуулһан номуудшье эндэ элбэг.

Һаалишадай сүлөөтэй сагаа дуутай шуутайгаар улаан булан соогоо үнгэргэжэ шададагшье бү мартая. Элидхэл, хөөрэлдөөн, һонин һонин нүүдэл киношье эндэл харуулагдадаг ха юм.

Эдэ бүгэдэ өөһэдөө миин хэгдэшоогүй. Эхи татажа эмхидхэдэг партийна бүлэгэй оролдолгоһоо ехэтэ дулдыдана. Партийна бүлэгые даагшаар түрүү һаалишан Галина Очировна Аюшеева һунгагдаад, энэ харюусалгатай даабаридаа ханамжатай хандадаг. Энэ нүхэр тухай түсхай хөөрөө дэлгээ һаа, алишье талаараа таарамжатай аа гү гэжэ һанагдана.

Галина Очировна өөрынгөө нүхэр Гомбо Дамбиевичтай хамта фермынгээ бэрхэ һаалишад юм. Тэдэнэй иимэ намтар тухай мэдэхэдээ, һонирхогдоһоншье, нүгөө талаһаа баясгадаһаншье байгаа. Галя Гомбо хоёр эндэ нэгэл нютагта түрэһэн, ошожо ерэхэдээ, зэргэлжэ һууһан, һургуулида орожо, ном үзэдэг болоходонь, нэгэ партада хоюулаень багшань һуулгаһан байгаа.

Сагай ябаса ойлгошогүй түргэн даа. Арбан класс дүүргээд, Галя һаалишан боложо ороһон юм. Харин Гомбо трактористаар хүдэлдэг байба. Багынь нүхэсэл инаг дуран боложо эрьеэд, уданшьегүй Гомбонь сэрэгэй албанда мордоһон юм. Түрэ найршье наадаагүй, Галя дурлаһан гансаяа тэсэмгэй хүлеэхээр үгэеэ үгөө.

Уялгата албаяа дүүргээд, Гомбынгоо бусахада, тэдэнэр гэр бүлэ боложо хамтараа. Трактористаар хүдэлжэ байһан нүхэрынь нэгэтэ үдэшэлэн сайлажа һуутараа, энеэбхилэн татажа тоомжогүйгөөр:

— Мүнөөдэр намайеыш һаалишан боло гэжэ баалабал, — гэжэ хэлээд, эльгэ хатаба.

— Хэн? — гэжэ һамганиинь нюдэеэ ехэ болгобо.

— Зоотехник Будажап Раднаевич. — гээд, нүхэрынь энеэбхилһээр байжа, һамгамни юун гэгшэ ааб гэжэ хүлеэбэ.

— Юун гээбши?

— Шадахагүйб гэхэдэм, шадахаш гэнэл даа.

Галя бодолгото болошобо. Өөрөө һаалишан болохоёо ятараа жүдхөө гээшэ һэм. Хэншье тэрэниие баалаагүй. Ямаршье һургуулида ошожо һураха гэбэлнь, хүсэһэн хүсэлынь бэелхээр шэнги һэн. Яахадааб гэхэдэ, тэрэ хэнһээшье дутуу һураагүй. Теэд түрэл колхоздонь һаалишад хомор, ходо дуталдадаг байгаа бшуу. Эхэтээ суг багаһаа үнеэ һаажа һураһан Галида үнеэдые даажа абахань «нохойн наадандал» үзэгдэбэ. Тиигээд лэ тэрэ сэрынхээрээ болоо һэн.

Энэ һаналынь агшан хирэдэ нюдэнэйнь урда бодобо. «Нэгэл дутагдал, ядамжа гараа хаданъ, зоотехник энээндэ хандаал даа», — гэжэ саагуураа тойруулаад, болгоомжотойгоор асууба:

— Ямар тиимэ шухала хэрэг гараһан юм?

— Хүн декредтэ гараха болоол, — гэнэ һэн.

— Теэд ороод хүдэлыш. Намдал хоёр гартай, арбан хургатайш.

— Шимни. хари, нааданагүй бэзэш?

— Юундэ наадахабиб? Ороод лэ хүдэлэ. Хүнэй олдохогүйдэ тиигээл ёһотой.

Залуу бүлэ энэ... тэй зүбтэйгөөр зү... бэ.

— Үглөөгүүр ... Гомбо хүбүүн урд... жаяа хубилгажа, ... тушаажа үгөөд, һ... дые даажа абаһан ... рүүшээр хүшэр ... Үнеэ һаахадаа, тр... хадаг барьягар т... дынь хүшэлдөөд, ... ги болошохо. Х... гээд һанаха. Тэд... рынь хүшэр бай... гадань, түшэг түл... ложо үгөө ха юм.

Хахад жэл боло... хорин үнеэдээ хо... тороод орхидог б... Тиигэһээр дадахад... энэ мэргэжэлээ ор... гүй боложо, һа... ложо тодороо б...

Мүнөө Аюшеев... ша бүлэ район со... жэ юм. Энэ үе с... долоон үхибүүтэй ... басаган Гэрэлмань ... класста һурадаг. ... эхэ эсэгэһээ дүт... мараар үнеэ һаа... эхынгээ гурбадах... үнеэгээ һаадаг бо... Гэрэлмаа дүрбэдэ... даа үнеэ һаажа һ... ралтынгаа үедэ ... амаруулдаг болон...

Иимэл даа, тоб... нээр Аюшеевтанай ... тухай хэлэхэдэ.

Галина Очиров... бүлэгэй удамарша... раа омогорходог. ... хэдэйнь, совхозой ... организациин үзүү... салга ехэтэй най... юм. Ямар нэгэн ... үзэгдэбэл, тэрэ т... жээ абаха, усадх... болодог. Тиимэһээ ... үнэтэй, найдабар... бүхэндэ суглаа ... ажал хүдэлмэри, ... рилгонууд тухайга... дэг юм. Гадна пол... ци үнгэргэжэ, ... болоһон хубилалт... шэшье һонин ю... хэлсэдэг.

Ёнгорбойн һү һ... мын партгрупп... Очировна хэһэн ... мэри тухайгаа хэда... жэ хэлээ бэлэй.

— Манай отде... мунистнууд КПСС... съездын шиидх... үнэн зүрхэнһөө ... рэниие хүтэлбэри... даа табигдаһан ... даа амжалтатай... хэ байһанаа мэд... тиингаа иимэ ... оролдолгодо, ... лаараа харюусал...

Ёнгорбойн һү һ... мын һаалишадта... дэ шэнэ амжал... сэхэ дуран хүрэн...

ҺАЙНААР ХҮДЭЛДЭГ БРИГАДА

Оройдоол арбаад жэлэй саана трикотаж гадар хубсаһан ехэл хомор һэн. Харин Улаан-Үдын фабрикын ашаглалгада ороһонһоо хойшо хүн зоной эрилтэ энэ талаар гүйсэд шахуу хангагдадаг болонхой.

Трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын парторг П. А. Соколов коллектив тухайгаа хөөрэхэдөө, оёдолой цехэй Татьяна Михайловна Ранжиловагай хүтэлбэрилдэг бригадые түрүүшүүлэй тоодо дурдаба.

Фабрикын оёдолой цехэй арбан табан бригадын дундаһаа коммунист Т. М. Ранжиловагай бригада мүнөө бусадһаа шалгаржа ябана.

Цехэй начальник Г. Г. Попов Татьяна Михайловна Ранжиловагай намтар тухай тобшохоноор намда хөөрэжэ үгэбэ.

Татьяна Түнхэнэй районой Жэмһэгэй дунда һургуули дүүргэһэнэй һүүлдэ Харанхын техническэ училищиие түгэсхэжэ оёдолшон боложо гараһан юм.

Залуу оёдолшоной намтарынь Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикада эхилээ һэн.

— Тэндэ наймаи жэлдэ хүдэлөөд байхадаа, гэр бүлын шалтагаанаар Улаан-Үдэ ерээ һэмди. Энэ фабрикада намайе ехэл һайнаар угтаа. Бригадымни басагад бэрхэнүүд юм, юушье хэжэ шадаха. Тэдэнтэй хүдэлхэдэ, урматай байна, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Татьяна Михайловнагай хүтэлбэрилдэг бригадын хорёод басагад хэниинь хэншье гэшэгүй бэрхээр оёно. Тэдэнэр эсхэлгын цехһээ ерэһэн спортивна костюмуудые, үхибүүдэй хубсаһа, рейтуза гэхэ мэтые оёдог байна.

Цех соонь оёдолой электрическэ машинануудай таршаганаан, уурала оруулагдаһан хубсаһануудые модон элюурнүүдээр тэгшэлжэ сохихо абяан — булта нэгэдэжэ ажалай хүгжэм мэтээр дуулдана.

Коммунистын үндэр нэрэ зэргые үргэжэ ябаһаһ Т. М. Ранжилова олон оёдолшодые һургажа, бэрхэ мэргэжэлтэд болгоһон байна. Тэдэнэйнь тоодо Марина Нависова, Людмила Красикова, Наташа Березовская, Нина Болотова болон бусадороно. Эдэ басагад бэрхэ оёдолшод болоһоноо ажал хэрэгээрээ гэршэлнэ. Тэдэнэй оёһон хубсаһан хододоо эрхим сэгнэлтэдэ хүртэдэг юм.

Бригадын түрүүшүүл коммунист Роза Гармаева, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Баля Лоргоктоева, арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй депутат коммунист Цырена Абидуева, Римма Чимитдоржиева, комсомолшууд Намсалма Дамдинова, Эльвира Бурлаева, Цырегма Найданова болон бусад хододоо ажалай эрхим жэшээ харуулжа ябана.

Бригадын гэшүүд булта һайнаар хүдэлнэ. Машинка бүхэнэй хажууда обоо ябталаатай үнгэ бүриин гоё хубсаһан целлофан туулмагуудта хэгдэжэ, конвейерна линеэр дамжуулагдахаар бэлэн болонхой харагдана. Үдэр бүриингөө даабарие 115 процент дүүргэдэг эдэ оёдолшод гансашье һайнаар ажалладагаараа бэшэ, мүн ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадагаараа шалгардаг байба. Жэшээлхэдэ, һайн дуранай арадай дружинын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадана. Тэрээн тухайнь цехэй партийна организациин секретарь З. И. Балдаева магтан хөөрэжэ байгаа һэн.

Үнгэрһэн жэлдэ тэдэнэр габшагайгаар хүдэлжэ гараа гэхэ гү, али абаһан социалис уялгаяа мянган хэһэг ноохон хубсаһаар үлүүлһэн байха юм. Ажалайнгаа тэрэ эршые тэдэнэр бишыхаашье һуладуулангүй, мүнөөшье эрхимээр ажаллажа байна.

Г. БАДМАЕВА.

ТЕАТР

ШЭНЭ ЗҮЖЭГҮҮД ХЭРЭГТЭЙ

...эй гүрэнэй оперо бо-...лэй ленинэй орденто ...скэ театр хадаа (Сибирьтэ), Алас-Дурнада ...ба балетнэ искусство ...гол гуламтануу-...гэжэ мүнөө тоолог-...дэшэ.

...ческа ба мүнөө үеын ...дые эрхим шанар-...табидаг, бэлиг түгэл-...шад, хатаршадаараа ...гүй суурхаһан теат-...ой эрхим коллекти-...тодо нэрлэхэ ёһоороо...

...эй хамта театрай зо-...алда һанаа зобоо-...арнууд тохёолдоно, ...алтагаанаар харагша-...үсөөрнэ. гэжэ театр ...эдэй тэмдэглэхэ зүб. ...олон зүжэг оройдоол ...руулагдаад. реперту-...аргагдашана, ...сагта театральна ис-...кинотой, телевиде-...эрэ оршоходоо. XX ...эй гайхамшагта шэн-...о гэжэ булта ойл-... Сагай түргэн гүй-...ээнэй ажабайдалда ...гдажа зохёогдоһон ...оперын хүгжэм-...ондоо, хүнгэншэг ...болоо гэшэ ааб даа. ...ажаллажа эсэһэн хүн ...гэн» удхатай хүгжэм ...амархаяа опероһоо ...сэгнэнэ...

...ансашье энэ бэшэ. ...зохёохы ажалай зэр-...зүжэгүүдэйнь удха ...театрай репертуа-...таарамжатайгаар зо-...һоо нилээд ехэ ...дыдадаг гэшэ. Ма-...рай хэды ехэ арга ...уудтай, зохёохы хү-...й коллектив байһые ...эшэлээдшье яалайб. ...репертуарна полити-...дутагдалнууд нилээд олон, имагтал тэрээн тухай дэлгэрэнгыгээр һанамжалжа үзэхэ хүсэл байна.

Совет театр бүхэнэй репертуар классическа, мүн мүнөө үеын совет ба хари гүрэнүүдэй авторнуудай бүтээлнүүдһээ бүрилдэдэг гэшэ ааб даа. Национальна театрнуудта үндэһэн хэлэн дээрэ зохёогдоһон бүтээлнүүдтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг.

Классическа бүтээлнүүдые саг үргэлжэ табижа байха гэшэ Буряадай оперо болон баледэй театрай гол шэглэл болоно. Энээнии театрай репертуарна соносхолдо оруулагдаһан ородой агуу ехэ композиторнуудай зохёолнууд хүсэд дүүрэнээр гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, А. Бородинай «Игорь тайжа», П. Чайковскиин «Хун шубуута нуур» ба «Евгений Онегин» олон жэлэй туршада сценэһээ «буунагүй». Мүн М. Мусоргскиин «Борис Годунов», «Хованщина», А. Глазуновой «Раймонда», А. Серовой «Юдифь» театрай харуулһан эрхим зохёолнууд болоһон байна. Гэхэтэй хамта Н. Римский-Корсаковой, П. Чайковскиин, С. Рахманиновай, С. Танеевэй олон оперо, И. Стравинскиин, А. Глазуновай баледүүд үшөө табигдаагүй. Эдэ мэтын зохёолнуудаар репертуараа баяжуулха арга боломжо театртамнай бии гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Гадаадын балетнэ классигуудайхида орходоо, оперно классигуудай бүтээлнүүд репертуарта үшөөл үсөөн гэжэ хэлэлтэй. Мүнөө гансал Д. Вердиин бүтээлнүүд бүгэдэ шахуу манда табигдаа. Д. Россиниин, Ш. Гуногой. Д. Пуччиниин, Ж. Бизегэй, В. Моцартын оперонуудай театрай сценэ дээрэ мүндэлөө гэшэ һаань, К. Глюк, Р. Вагнер, А. Дворжак, М. Равель болон бусадай оперонууд табигдаагүй. Буряадай академическэ театрай зохёохы арга боломжонуудаар бодожо үзэхэдэ, классическа ямаршье бүтээлые табиха аргатай гэжэ һанахаар лэ даа.

Репертуарта оруулмаар зохёолнуудые бэдэрхэдээ, элдэб үеын авторнуудай янза бүриин түхэл маягтай оперно болон балетнэ зохёол коллективэй хүгжэлтэдэ, ямар тухатайб ямар нүлөө үзүүлхэ аргатайб, ямар шэнэ эрилтэнүүдые табинаб гэхэ мэтын асуудалнуудые хараадаа заабол абаха ёһотойбди. Уран найруулгынгаа талаар жэншэдгүй һайн бүтээлнүүдые шэлэжэ абаагүйдэ театрай ээлжээтэ бүтээл удхаар гүйхэн. Үгышье һаа «охорхон наһатай» болошохоёо һанана ха юм. Жэшээ холуур бэдэрэлтэгүй — Р. Леонкаваллын «Заза» гэһэн зүжэгэй нёдондо табигдаһан ушар энэ хэлээшыемнай элеэр гэршэлхэ байна.

Классическа бүтээлнүүд, яаба хээбэшье, театрай сценэ дээрэ табигдана, репертуартаhь горитой ехэ һуури эзэлнэ. Харин мүнөө үеын авторнуудай зохёолнууд тухай тиигэжэ хэлэхын аргагүй. Хориндохи зуун жэлэй эхинһээ хойшонхи хугасаае абажа харабал, оройдоол гансахан зүйл — Д. Гершвинэй «Порги ба Бесс» гэһэн оперо энэ үеын зохёолнууд сооһоо шэлэгдэжэ табигдаһан байна бшуу... Харин Б. Бриттен, Л. Пипков, Э. Сухоня, Б. Барток, П. Хиндемит, Р. Штраус мэтын хари гүрэнүүдэй эрхим мастернууд манай харагшадта танил болоогүй байһаар...

Мүндэлһэн сагһаа хойшо театр совет композиторнуудай 50 гаран зүжэгые найруулан табяа. Энэ хадаа театрай репертуарта ороһон бүхы зохёолнуудай гурбанай нэгэ хубинь болоно. Совет хүгжэмэй намтарта алтан үзэгүүдээр бэшэгдэжэ ороһон зохёолнуудые — Т. Хренниковэй «Шуурган соогуур», С. Прокофьевой «Дуэнья». И. Дзержинскиин «Номгон Дон» гэхэ мэтын оперонуудые, С. Прокофьевой, Б. Асафьевай, Р. Глиэрэй, А. Хачатурянай, Л. Меликовой, А. Петровой, Р. Щедринэй баледүүдые театрай коллектив элдэб жэлнүүдтэ найруулжа табяа. Тиихэдэ К. Корчмаревой «Урма баярай хүүгэн», А. Холминовой «Анна Снегина». А. Дзоскиной «Этигэл, Илалта, Инаг дуран» гэһэн зүжэгүүдые орон соогоо эгээл түрүүлжэ манайхид табиһан байна. Энэмнай баясамаар үйлэ ушар мүн шуу даа. Гэбэшье суута композитор С. Прокофьевой 7 оперноһоо ори гансань. долоон баледһээ миин лэ хоёрынь манайда табигдаа, Д. Шостакович, Д. Кабалевский, А. Петров, Р. Щедрин гэгшэдэй оперонууд ойроо хүртөөгүй байна гэжэ мартаха ёһогүйбди.

Ёһотой һайн, мүнөө үеын түхэл шэнжэтэй оперо, баледүүдэй театрта үсөөн табигдахада, коллективэй зохёохы шадабариин һулаар хүгжэхэ байһаниинь ойлгосотой. Жэшээлбэл, «Дуэнья» гэжэ оперые табихадаа, С. Прокофьевой хүгжэмэй өөрөө нугалбариие артистнар гаргажа ядаа һэн. Харин Д. Гершвинэй «Порги ба Бесс» ритмикынгээ талаар һулашаг зүйл болоо гэхээр һэн. Мүнөө гэнтэ Р. Штраусай, А. Бергын гү, али Д. Шостаковичой ямар нэгэн зүйлэй репертуарта абташоо гэшэ һаань, тэрэниие театрайхид табижа шадахагүй гэжэ хэлэхээр бэшэ. Зүгөөр оперын мүнөөнэй «хэлэндэ» тоти болоодүй артистнар партинуудаа бэлдэхэ үедөө түрүүшээр ядалдаха һэн бээз. Эгээл тиимэ шалтагаанаар 1979 ондо мэдээжэ хореограф Г. Майоров Ю. Ирдынеевэй шэнэ баледые табихаяа арсаһан байна. Дадал болошоһон «хатар нааданай аялга» доро бэшэ, харин өөрсэхэн гуримуудаар найруулагдаһан хүгжэм доро балетнэ бүлэгэйхидэй хүдэлхэнь хүшэр байха гэжэ тэрэ зүб бодомжолоо ха юм.

Мүнөө үеын темэдэ бэшэгдэһэн совет оперо болон баледүүд олон гэшэ ааб даа. Октябриин хубисхалай дүлэтэ үдэрнүүдһээ мүнөөнэй саг хүрэтэрхи хугасаае композиторнууд зохеолнууд соогоо харуулхые оролдоно. Гэбэшье һмагтал мүнөөдэрэй ажал хэрэгүүдые, коммунис ерээдүйе байгуулжа байһан үе сагай геройе харуулһан зүжэгүүд театрай репертуарта гол һуури эзэлхэ ёһотой. Тиимэ зүжэгүүд, илангаяа һайнаар табигдаһан зүжэгүүд манда үсөөн гэжэ заатагүй мэдэрхэ баатай болонобди.

Театрай репертуарай үшөө нэгэ ехэ дутагдал тухай эндэ хэлэнгүй үнгэрхөөр бэшэ байна. Оронойнгоо национальна республикануудай балетнэ зүжэгүүдые эдэмнай яһала табидаг байбашье, гансаханшье оперо найруулжа туршаагүй байна бшуу. У. Гаджибековэй «Кер-Оглы», О. Тактакишвилиин «Миндия», С. Юдаковой «Майсарагай аяг аашанууд», Э. Тамбергын «Түмэр гэр» гэхэһээ эхилээд, манай сценые шэмэглэхээр олон һайхан зүжэгүүд бии. Хүгжэмэйнгэ нугалбаряар буряад угсаатанда дүтэрхы татар, башкир, мари яһатанай зохёолнуудые манай режиссернууд найруулжа үзэхэеэ яанаб? Н. Жигановэй «Джалиль» мэтын оперонууд харагшадые һонирхуулхаһаа гадна буряад композиторнуудай зохёохы бэдэрэлгэнүүдтэ туһатай байжа магадгүйл!

Арадай үндэһэн хүгжэмые залуу үетэнэй дунда дэлгэрүүлхэ, тэрэниие саашадань хүгжөөн һалбаруулхын тулада хүгжэмтэ театрай национальна репертуарые баяжуулха хэрэгтэй. Буряад театрта нютагайнгаа композиторнуудай зохёолнуудта гамтай наринаар хандажа, удха түгэлдэр зүжэгүүдые найруулан табижа шададаг. Мүнөө сагта манда республикымнай композиторнуудай гуша гаран оперно болон балетнэ зүжэгүүд табигданхай. Тиибэшье тэдээн сооһоо оройдоол гурбан зохёол — М. Фроловой «Энхэ-Булаг баатар», Б. Ямпиловай «Шэдитэ нюуса» гэһэн оперонууд, Л. Книпперэй, Б. Ямпиловай «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет олон жэлэй туршада таһалгаряагүй харуулагдана. Харин һүүлэй арбан жэл соо оройдоол хоёр оперо (Б. Ямпиловай «Һуроотэ жэлнүүд» ба «Үхэлһөө хүсэтэй»), гансахан балет (А. Андреевэй «Поэдэй дуун») сценическэ ажабайдалаа эхилээ. Энэмнай тон бага гэшэ ааб даа. Национальна театрта жэл бүри нютагай композиторай нэгэ һайн зохёол табигдажа, үгышье һаа, үни табигдаһан зүжэг һэргээгдэн шэнэлэгдэжэ байха ёһотой гэбэл, үлэмжэ ехэ эрилтэ табигдана бэшэ ха юм. Нэгэдэхеэр үндэһэн хүгжэмые харагшад сэгнэжэ һураха, хоёрдохёор, композиторнууд зохёохы ажалаа эршэдхэхэ байна бшуу. Национальна репертуарые баяжуулхаар нөөсэнүүд манда бии. Жэшээлбэл, Д. Аюшеевэй «Саян» гэһэн оперо табигдаагүй байна. Композиторай оперно трилогиин түрүүшын хоер хубиинешье — «Анда нүхэд», «Аха дүүнэр» гэһэн оперонуудые шэнээр табихаар болонхой.

Гэхэтэй хамта нютагай авторнуудай дурадхаһан зүйлнүүдтэ театрайхид эрилтэ багатайгаар хандана гэжэ сэхэ хэлэхээр. Найруулан табихаяа абаһан зохёол бүхэнөө удхын, хүгжэмэй талаар театрайхид өөһэдөө мүлижэ гарадаг гэжэ хэн, юрэдөө, мэдэнэгүйб? Театрайхид авторнуудта эрилтэ табиха эрхэтэй, тиихэ ёһотойшье. Үгы һаань, театрай сценэдэ оройдоол нэгэ-хоёр сезоноор «айлшалдаг» зохёолнууд олошорхо ха юм. Жэшээлбэл, Б. Ямпиловай «Прозрение» гэһэн оперо удхынгаа талаар гүнзэгырүүлэгдэһэн байбал, Улаан-Үдыншье, Москвагайшье (театрайхидай 1979 ондо тиишэ гастрольдо ошоходо) харагшадые һонирхуулха байгаа бшуу. Национальна зохёолнуудые наряар шэлэжэ, удха түгэлдэрөөр табижа байбал, буряад театр саашадаа улам һайханаар хүгжэхэ, үргэн замаар дабшаха гэшэл.

Театрай хүтэлбэрилэгшэдэй хүгжэмтэ комедиие анхардаггүйнь харамтай. Юрэнхыдөө опереттые хүнгэн, «удхаар гүйхэн» жанр гэжэ тоолодог сагнай үнгэрөө ха юм. Ж. Оффенбах, Ш. Лекок, И. Кальман гэгшэдэй эрхим бүтээлнүүдые, Б. Александровай, Д. Кабалевскиин, Д. Шостаковичой, Г. Свиридовэй. А. Петровой хүгжэмтэ комединуудые коллективэй өөрынхеэрээ, элдэб муу һайн жэшээнүүдые дагангүйгөөр, табяа һаань, харагшад театр руу хэды олоороо субаха һэм!

Театрайхид репертуараа бүрилдүүлхэ зуураа гэнтэ ямаршье шалтагаангүйгөөр һайн зүжэгүүдээ орхижорхино гэжэ анхархаар байдаг. Жэшээлбэл, А. Серовой «Юдифь» (1968 ондо табигдаһан), А. Холминовой «Анна Снегина» (1968), Т. Хренниковэй «Шуурган соогуур» (1970) гэхэ мэтын оперонууд, 1977 ондо табигдаһан «Испан миниатюранууд» гэһэн балет репертуарта тон богонихон саг соо байгаа. Тэдэнэй орондо абтаһан зүжэгүүд балайшье һайнаар табигдаагүй.

Мүнөө сагта Буряадай оперо болон баледэй театрай репертуарые бүрилдүүлгын асуудал бултанай һанаае зобоохо зэргэтэй. 1989 ондо тус коллектив 50 жэлэйнгээ ойн баярые тэмдэглэхэ, тэрээнтэй дашарамдуулан, Москва хотодо гастрольдо гараха байна бшуу. Бии байһан нөөсэнүүдээ, урда жэлнүүдтэ табигдаһан зүжэгүүдээ хараадаа абажа, репертуараа бүрилдүүлхэ, шэнэ һайн зүйлнүүдые тэрээндээ нэмэжэ оруулха — театрайхидай хэхэ, бүтээхэ ажал ехэ даа. Харагшадай конференцинүүдые үнгэргэжэ, анкетэнүүдые тараажа, хүгжэм шэнжэлэгшэдтэй зүбшэжэ, газетэнүүдтэ материалнуудые толилуулжа, Москвада харуулха репертуараа зүбшэн хэлсэдэг һаань, һайн байха бэлэй. Мүн совет хүгжэмтэ театрай мэдээжэ ажал ябуулагшадһаа туһаламжа, зүбшэл абаха гэшэ шухала гэжэ һанагдана.

50 жэл гэшэмнай бэеэ хүсэһэн наһан болоно. Хэрбээ урдань залуу коллективтэ алдуу эндүүнүүдыень хүлисэдэг байбал, мүнөө театрта табидаг эрилтэмнай эрид дээшэлхэ ёһотой. «Академическэ» гэһэн үндэр нэрэ зэргээ коллектив үдэрһөө үдэртэ батадхажа байха зэргэтэй.

О. КУНИЦЫН,
искусство шэнжэлэлгын эрдэмэй кандидат.

...АГ ҮРЭТЭ АЖАЛАЙ, ЭЛҮҮР ...НХЭ БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

...ЭН ҺАНАЛТАЙГААР

...мнай партийна, профсоюзай, комсомолой ор-...нууд, бүхы ажалшад «Архидалга болон алкоголиз-...хүлхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые, ...асуудалаар баталагдан абтаһан РСФСР-эй Верховно ...Президиумэй Указые бодотоор бэелүүлхэ талаар ...хэмжээнүүдые абана. Зэдын, Захааминай, Бэшүүрэй ...бусад районуудта архидалгагүй байдалтай нютагууд ...жо эхилбэ. Манай штатнабэшэ корреспондент Д. Ц. ...ЕВАЙ Бэшүүрэй совхоздо үнгэрһэн ажалшадай хамтын ...дээрэһээ хэһэн тэмдэглэлнүүдые уншагшадай анха-...радханабди.

...һаар Шэбэртын соё-...ын соо хүн зон олоо-...арба. Ушарынь юуб ...Шэбэртын сомоной ...үүрэй совхозой пар-...мон комсомолой ор-...уудтай, нютагай бу-...эргаанүүдтэй хамта ...гүй байдалтай ню-...осхохо тухай асуудал ...байгаа зүбшэн хэлсэ-...й байгаа бшуу.

...рынь энэ суглаа ...уй соносхол олоор ...олон зоной яба-...а үлгэгдөө, сомо-...эй депутадууд өөрын-...үүлиин округуудта ...илгүүламжын хүдэл-...үлпэн, энэ шухала ...алшан бүхэнэй эдэб-...һээр хабаадахыень ...байна.

...эй Верховно Сове-...зидиумэй Указай ...июниин 1-һээ ...ороһонһоо ...Шэбэртэ нютагта ...тэмсэл үргэнөөр ...жа, энэ жэлэй эхеэр ...үйгөөр түрэ хэжэ, ...о заншалай эхи таби-...ха юм.

...оронойнмай түү-...сёрдохи табан жэл ...бүхы совет арадай ...даһан асари ехэ тү-...дүүргэлтэ, үглөөдэ-...ын һайн байдал, мү-...байдалһаа сэхэ дул-...дэ, нэгэшье алдуу ...

...лэ Бэшүүрэй совхо-...ом, сомоной Совет ...тай тэмсэхэ ябада-...шангадхажа, өөрын-...нүүгын харьяата га-...байдаг магазинууд-...дэлдахыень болюул-...жэ архидалгагүй бай-...тааг гэжэ Шэбэртэ ...соносхохо гэһэн хүсэл ...һээр энэ хамтын ...һэн байгаа.

...ой июлиин 1-һээ эхи-...удэр хүрэтэр архи ...носхэ талаар ямар ...буулганууды бэе-...тухай сомоной Сове-...эдкомой түрүүлэгшэ Б. Б. Улзытуев суглаагшадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Тиигээд архидалгагүй байдалтай нютаг соносхохо тухай асуудалаар 10 гаран хүн үгэ хэлэбэ.

Эгээн түрүүлэн Шэбэртын дунда һургуулиин багша В. А. Глодинова архиин ехэ хороч, гашуудал зоболон, гарза хохидол тухай жэшээнүүдые тоолон дурдаад:

— Мүнөө амгалан тайбан үедэ архиһаа болоко, олон хүн һүүлэй 20 жэлэй хугасаа соо наһа бараа. Дандаа залуу, шираг хүсэтэй, түлэг наһандаа яоһан хүнүүд архиин хоронһоо гэмтэбэ. «Энээнһээ хойшо архи уулгаяа огто болиёбди. Тиимэһээ магазинда архи худалдаха ябадалые болюулжа, элүүр энхэ, архигүй байдал түрэл нютагтаа тогтооёбди, — гэжэ гүн сэдьхэлһээ тэрэнэй хэлэхэдэнь залаар дүүрэн һууһан хүн зон бултадаа альгаа ташаба.

Удаань архидалгагүй байдалай түлөө тэмсэдэг һайн дуранай бүлгэмэй түрүүлэгшын орлогшо Ч. М. Митыпов, багша Ц. Ц. Батуев, совхозой ахалагша бухгалтер Н. Цыденжапова, хүдэлмэришэд Б. Б. Борхоев, Я. Н. Степанов гэгшэд архиин муу муухай «арбан гурбан жолоо» тухай олон жэшээнүүдые дурдан, элирхэйлэн хэлээ.

Һүүлээрнь хамтын суглаанда хабаадагшад архидалгагүй байдалтай нютаг соносхохо гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаба. Сомоной соведэй түрүүлэгшэ Б. Б. Улзытуевай тэрэ тогтоол уншахадань, хүн зон булта гараа үргэжэ баталба.

Энэ хамтын суглаан дээрэ районой ОВД-гэй начальнигай орлогшо Ц-Е. Б. Гончиков, арадай судья П. А. Алтаев гэгшэд хабаадажа, Бэшүүрэй совхозой ажалшадай гаргаһан энэ һайн һайхан үүсхэлэй эхи табиһыень ехэ һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэд.

Д. ДАМБИЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

АЖАҺУУДАЛДА АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын Хориин районой үйлэдбэриин управлениин коллектив үнгэрэгшэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй хугасаа соо яһала амжалтатайгаар, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаа. Урдаа табигдаһан зорилгонуудые, абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ гараа, һүүлэй гурбан жэлэй туршада нэгэнтэ бэшэ түрүү һуури эзэлһэнэйнгээ түлөө партиин райкомой болон арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Амжалта түгэс ажалда коллективэймнай бүхы гэшүүдэй оруулһан хубита ехэ. Илангаяа сёдолшодоймнай бригаданууд һайнаар хүдэлөө. Бүтээһэн зүйлнүүдынь, захяануудынь олоной һанаа сэдьхэлдэ һайшаагдаһан, үндэр сэгнэлтэ абаһан байха юм. Гадна сабхишадай, телевизор заһабарилагшадай цехүүд ханамжатайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, мүн лэ олоной магтаалда хүртөө бэлэй.

Эрхим ажалаараа шалгарһан хүдэлмэрилэгшэднай олон даа. Социалис мүрысоонэй манлайда РСФСР-эй ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын габьяата хүдэлмэрилэгшэ, сабхишан-мастер Н. И. Козулин, РСФСР-эй ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай отличнигууд — телевизор заһабарилагша Л. Ф. Ларионов, хубсаһа эсхэгшэд Л. П. Корнакова, Б. В. Намсараева, парикмахернууд А. И. Грехова, Н. Б. Нанзатова болон бусад магтаалтайгаар ажаллана. Эдэ нүхэднай даалгагдажа ...үгтэһэн хүдэлмэридөө үнэн сэдьхэлһээ хандажа, хүн зоной этигэл найдабариие харюулан, ажалдаа амжалта туйлана гэшэ ааб даа.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада манай үйлэдбэриин управлениин коллективэй урда ехэ зорилгонууд табигданхай. Ажахын тоосооной спо гуримаар ажалладаг манай коллективэй оёдолшодой мастерскойнууд шэнэ жэлһээ хоёрдохи разрядай ателье болгогдобо. Энэ хадаа тон харюусалгатай. Хүн зоной захяануудые болзор соонь һайн шанартайгаар, эрилтэ ехэтэйгээр дүүргэхэ ёһотой болонобди.

Манай коллективэй бүхы гэшүүд түрэл Коммунис партиингаа XXVII съездын хүндэлэлдэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаа. Манай районой совхозууд болон леспромхозуудай түб һууринуудта үйлэдбэриин управлениин филиалнууд нээгдэнхэй. Тэдэнэрнай муу бэшээр хүдэлөөшье һаа, олонкитын эрилтэ хүсэд һайнаар ханганагүй, мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэжэ шаданагүй. Тэрэшэлэн КПСС-эй Программа доторшье хүн зоной ажаһуудалые хангалга һайжаруулга тухай гүйсэд һайнаар хэлэгдэһэн байна.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй хугасаа соо туйлаһан амжалтануудаа улам арьбадхан, ажалай түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридөө бүри эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн хүдэлжэ, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ, саашадаа бүри һайнаар ажаллаха, дутагдалнуудаа усадхаха гэһэн зорилго бидэнэй урда табигдана.

В. ФЕДОРОВ,
Хориин районой үйлэдбэриин управлениин директор.

Баруун Германиин эхэнэрнүүд «хүрин тахал» гэдэг фашизмые һэргээлгэдэ, ядерна дайнай аюулые усадхалгада эсэргүү тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дуйсбург хотодо болоһон жагсаалда хабаадагшад.

ТАСС-ай фотохронико.

Социалис оронуудаар

БУДАПЕШТ. БНР-эй фармацевтическэ промышленностиие хүгжөөхэ программын ёһоор 1990 он болотор республика дотор эм домуудые ба медицинскэ препарадуудые үйлэдбэрилгэ 2,5-һаа үлүүгээр дээшэлхэ ёһотон. Мүн гадаадын оронуудта, тиихэдэ гол түлэб СЭВ-эй оронуудта эм домуудые худалдалга нилээд дээшэлхэ. Байгша табан жэлэй эсэс тээшэ 330 миллионһоо дээшэ түхэригэй продукци социалис гүрэнүүдтэ жэл бүри эльгээгдэдэг байха.

ПРАГА. Чехословакиин Остров-На-Огрже хотодо машина бүтээлгын «Шкода» заводой конструкторнууд «ТР-15» гэһэн шэнэ түхэлэй троллейбус зохёон бүтээнхэй. Ороной промышленна томо түбүүдэй транспортын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ энэ аятай зохид, хурдан ба алмалтатай машина ойрын ерээдүйдэ шухала үүргэ дүүргэдэг болохо гэжэ мэргэжэлтэд тоолоно. Энээнэй урда тээхи троллейбустэй сасуулхада, «ТР-15» түхэлэй троллейбус хоёр дахин шахуу олон пассажирнуудые зөөхэ аргатай. 1988 онһоо эхилжэ тэрэ олоор бүтээгдэжэ захалха юм.

ВАРШАВА. Ойрын ерээдүйдэ урданай Люблин хотодо шэнэ түхэлэй транспорт бии болохо ёһотой. Дунда зуун жэлнүүдэй үеын хотирхон унтан үйлсэнүүд болон шэнэ районуудаар городской электричкын линиинүүд баригдаха юм. Барилгашад газар дээгүүршье, мүн доогууршье рельснүүдые бариха. Тиигэжэ пассажирнуудые зөөхэ сагые нилээд хороохо арга бии болохо. Хоёр-гурбан вагонуудһаа бүридхэгдэһэн электропоезднууд часай 60 километр хүрэтэр хурданаар ябаха юм.

ХАНОЙ. Түбэй Куангнам-Дананг провинциин бараймгар ургуулагшад социалис мүрысөөндэ түрүүшүүлэй зэргэдэ үнинэй ябадаг. Үнгэрһэн жэлдэ тэдэнэр 410 мянган тонно бороо суглуулһан юм. Таряалангай талмаие үргэдхэхэ, ажалай нөөсэнүүдые бүри бодомжотой зүбөөр ба ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ талаар абтаһан хэмжээнүүдэй талаар тус провинци бараигар ехээр таряа ургуулдаг болоо юм.

Газар уһалалга, шанаржуулан һайжаруулга болбол хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгын гол шэглэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Куангнам-Дананг провинцидэ 80 гаран кооператив тоологдодог. Тэндэ гектар бүриһөө 100 центнерһээ дээшэ ороо-һон хуряагдадаг.

СОФИ. Правец хотын научно-үйлэдбэриин комбинадай бүтээжэ эхилһэн бишыхан компьютер Болгариин олохон, һургуулинуудта хэрэглэгдэдэг. Гансал үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэй туршада предприятиин ажалшад ороной һургуулинуудта зориулан 7 мянганһаа дээшэ иимэ компьютер бүтээгээ юм.

Арадай ажахын олохон һалбаринуудай ажалшадта «Правецай» тамгатай тоолон тодорхойлгын техникэ баһал һайн мэдээжэ. Научна лабораторинуудта, захиргаанай ажал ябуулгада, элүүрые хамгаалгада бишыхан ЭВМ-үүд таһаршагүй хубиинь болонхой.

ГДР. Ажалай ветерануудай амарха эрхим һайн эрхэ байдал энэ гүрэндэ байгуулагданхай. «Арадай эб нэгэдэл» гэһэн эмхи орон доторхи 2,8 миллион пенсионернүүдые ниитын ба соёлой ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэг эрхилдэг юм. Мүнөө ГДР-тэ тэдэнэй үүсхэлээр 600 клуб нээгдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Берлинэй Фридрихсхайн райондохи клубай уран гартанай кружогой гэшүүд Клара Штюрмер, Маргарете Вуншик.

АДН—ТАСС-ай фото.

ТАСС • АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

ПОЛИТИЧЕСКЭ ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ҮЙЛЭ ХЭРЭГ

БЕРЛИН. Социализмые түсэбэй ёһоор, али бүхы талаарнь наринжуулан һанжаруулгын, ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаһанай үндэһөөр совет общественэ коммунизм тээшэ замаар саашадань дабшуулгын программые, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй программые КПСС-эй XXVII съезд баталан абаһан байгаа гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Э. Хонеккер** эндэ үнгэргэгдэһэн уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Хараалагдаһан асари ехэ зорилгонуудые Советскэ Союзай бүхы ажалшадай, коммунистнуудай бэелүүлхээр бэлэн байһаниинь манай делегациин зүрхэ сэдьхэл хүдэлгөө, урма баяр түрүүлөө.

Социализм байгуулгын замда түрүүлэн гараһан СССР-тэй, энэ замда манлай болоһон КПСС-тэй эб дэршэгүй бата хани барисаатай байһандаа бидэ омогорхонобди гэжэ ГДР-эй хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглээ. Бидэ саашадаашье бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын, эрхэ сүлөө тогтоохын, хүгжэлтэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө хамтадаа тэмсэхээр бэлэнбди.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой элидхэл соо ядерна буу зэбсэгһээ дэлхэйе сүлөөлхэ тухай Советскэ Союзай зоримгой дурадхалнууд түүхэтэ удха шанартай байна. Тэдэ дэлхэйн арадуудай этигэл найдалда харюусана, бүхы хүн түрэлтэнэй урда амгалан тайбанаар ажаһууха этигэл найдал олгоһон ехэ түсэбүүдые табина. Эдэ үүсхэлнүүдыень бүхы дэлхэйн арад түмэн улам ехээр һайшаана. Ядерна буу зэбсэгүүдые хаа хаанагүй бүрин хүсэдөөр усадхаха гэһэн программые бэелүүлгэ ядерна дайнай аюул сараха, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохо арга олгохо байна гэжэ Э. Хонеккер тэмдэглээ.

ВАРШАВА. Уласхоорондын байдалые гуримшуулан һанжаруулха, Дэлхэй дээрэ аюулгүй байдал тогтоохо талаар шэглүүлэгдэһэн яюулганудай үргэн ехэ, комплексно программые КПСС-эй ээлжээтэ съезд хараалба. Дэлхэй дээрэ буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, тэрэниие замбуулин дайдада тараалгые зайсуулан сараха шухала гэжэ совет коммунистнуудай дээдэ хуралдаан тодо хурсаар найруулһан байгаа гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Ожеховски ТАСС-ай корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Мүнөө үеын уласхоорондын байдалые марксистско-ленинскэ талаһаань гүнзэгыгөөр шэнжэлһэн, мүн эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй программые бүхы хүн түрэлтэндэ найруулһан КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые Польшын Арадай Республика бүрин хүсэдөөр дэмжэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Бүхы хүн түрэлтэндэ тохеолдуулагдажа байһан аюулые зайсуулан сарахын тула ниитын ондоо байгуулалтатай оронуудай хоорондо үгэсэ ойлголсогые тунлаха замда шиидхэхы алхамуудые хэхэ шухала гэһэн съездын трибуна дээрэһээ соностоһон уриае поляк арад дэмжэнэ. Советскэ Союзай Экономическа ба социальна хүгжэлтые хурдадхаха, эрдэм-техникын туйлалтануудые гүйсэд хэрэглэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн хараа түсэбүүдые КПСС-эй XXVII съезд тодорхойлбо. Съездын шиидхэбэринүүд — эдэмнэй шэнэ ёһоной, зоримгой шиидхэбэринүүд мүн. Тэдэнэр хүнэй материальна болон оюун ухаан бодолой эрилтэнүүдые бүри гүйсэд дүүрэнээр хангаха, тэрэнэй бэлиг шадабариие али бүхы талаарнь хүгжөөхэ арга олгоно. Гэбэшье эдэ бүхы асари ехэ зорилгонуудые шиидхэхын тула бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал хангаха хэрэгтэй. Эгээл тиимэһээ КПСС-эй XXVII съезд газар дэлхэй дээрэ амгалан байдал хангаха гэһэн һайн һайхан уг зорилгые бэелүүлхые уряална.

ВЕНЭ. КПСС-эй XXVII съезд политическэ асари ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоно гэжэ Австриин Компартиин түрүүлэгшэ **Ф. Мури** «Фолькесштимме» газетэдэ толилуулһан интервьюгоо соогоо мэдүүлөө. Совет коммунистнуудай дээдэ хуралдаан уласхоорондын хэрэгүүдтэ үндэһэн хубилалтануудые хэхын түлөө, хүн түрэлтэндэ тохёолдуулагдажа байһан ядерна дайнай аюулые хэтэ мүнхэдэнь усадхахын түлөө СССР-эй эдэбхитэй тэмсэлэй шэнэ шатада эхи табиба гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Советскэ Союзай ходоо бэелүүлжэ байдаг, мүнөөшье бэелүүлжэ байһан эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай хангалгын политикын уг залгамжалдаг байһые Ленинэй партиин XXVII съезд үшөө дахин баталба.

Социалис демократиие саашадань хүгжөөхэ харгы замые тэдэнэй тодорхойлһон ушар съездын шухалын шухала урэ дүнгүүдэй нэгэниинь болоно гэжэ КПА-гай түрүүлэгшэ тэмдэглээ. Хүн зоной ажабайдалай материальна ба соёлой хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулгада хабаатай Соведүүдэй ороной экономическа ба социальна хүгжэлтые хурдадхаха талаар шэтлүүлэгдэһэн шиидхэбэринүүд айхабтар ехэ удха шанартай байна.

Дотоодын политикын талаар съезд эгээл мүнөө үеын техникэ хэрэглэһэнэй ашаар экономикые хүгжөөхэ, ажахы эрхилэлгын ашаг үрэ ехэтэй арга онолнуудта бүри эдэбхитэйгээр орохо, продукциин шанарые нилээд һайжаруулха гэһэн зорилгые съезд дотоодын политикын талаар табиһан байгаа. Предприятинуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ гэшэ энэ зорилгые үнгэргэлгэдэ нүлөөлхэ ёһотой. Бүхы дээрээ КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд арад түмэнэй өөһэдынгөө социалис ёһоор хүтэлбэрилгые саашадань хүгжөөлгын үмэнэ шэнэ хараа түсэбүүдые нээнэ гэжэ Ф. Мури үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

ЛИМЭ. Москвада боложо дүүрэһэн КПСС-эй XXVII съезд ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие аршалан хамгаалха гэһэн харгы замуудые хараалаа. Тэрэ эб найрамдалай түлөө, мүнөө үеын шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ түрүү үзэлтэй ба демократическа бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ арга олгобо гэжэ хуралдаанай хүдэлмэридэ хабаадаһан Перугай Компартиин ЦК-гай Генеральна секретарь Хорхе дель Прадо мэдүүлээ.

Коммунистнууд, социал-демократууд, уласхоорондын эб найрамдалда дуратай хүдэлөөнүүдэй ба эмхинүүдэй түлөөлэгшэд КПСС-эй съезд дээрэ табигдаһан дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха, арадуудай ажабайдалые һанжаруулха зорилгонуудые нэгэн һаналтайгаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэ. Энээнтэй дашарамдуулан, съездэ КПСС-эй ЦК-гай хэһэн Политическэ элидхэл соо найруулагданхай экономическа аюулгүй байдалай асуудалнуудаар бүхэдэлхэйн конгрессые зарлаха тухай дурадхалые гадаадын оронуудай бүхы делегацинууд, һайн һайхан һанаатай бүхы хүнүүд һайшаан дэмжэһэн байна.

США-гай империализмын үүдхэжэ байһан буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга бүмбэрсэг дэлхэйн хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ Перугай коммунистнуудай хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглээ.

(ТАСС).

ДАХИНАА ИЛАХА ЭРМЭЛЗЭЛТЭЙ

«Сагай сууряан» гэжэ аятайхан нэрэтэй агитбригада тухай һураг суу дуулаагүй хүн зон Яруунада хомор ёһотой. Тэрэ эндэхи райгүйсэдкомой соёлой таһагай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн намтартай юм. Районой соёлой үнинэй хүдэлмэрилэгшэ Б-Х. Т. Жигмытовагай хүтэлбэрилдэг энэ коллективэй ябаагүй гэжэ газарые олохонь бэрхэтэй хэрэг.

1985—1986 онуудай үбэлжэлгын үедэ мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдые комплекснор хангаха талаар Мухар-Шэбэрэй районой Никольскын сельскэ, Захааминай районой Санагын сомоной Соведүүдэй үүсхэлые тус агитбригада дэмжэжэ, энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. 1984—1985 онуудай үбэлжэлгын үедэ малшадые хангаха талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ тэдэнэр илажа, партиин райкомой болон райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Тиимэһээ энэ жэлдэ, илангаяа КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэриин үдэрнүүдтэ малшадай буусануудаар агитбригадынхидай саг үргэлжэ харгылһаниинь ойлгосотой.

Байгша оной үбэлжэлгын хаһада районойнгоо малшадай хүдэлдэг 319 отара, гүүртэнүүдтэ тэдэнэр хүрэжэ, соёлой талаар хангаа. Олон гэшүүдтэй бригадануудта агитбригадынхид 3—4 дахин хүрэжэ үдиһэн байна. Тэдэнэр малшадта, хонишодто ерэхэдээ, «Сахилгаан» болон «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргажа, «Малшанай булан» шэмэглэдэг, шэнэгдэг заншалтай юм. Партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябаса тухай хөөрэдэг байгаа. Удаань өөһэдынгөө гол уялга бэелүүлдэг.

«Сагай сууряан» гэжэ агитбригадын репертуар ехэ баян юм. Сагай шэнэ эрилтэнүүдтэ харюусама номернууд саг дары бэлдэгдэжэ, репертуарта оруулагдадаг. Магад тиимэһээ тэдэнэй концертые малшад дуратайгаар харадаг байжа болоо. Жэшээлхэдэ, районойнгоо ажалай түрүүшүүл тухай «Ажалаараа хүн алдартай», архиншадтай тэмсэлдэ уряалһан «Архи — ами наһанай дайсан» гэһэн аман үгын журналнууд бии. Тиихэдэ тэдэнэр багахан сиенкэнүүдые өөһэдөө зохёожо табидаг юм. «Архиин хүндэ мангар», «Хани нүхэр» гэһэн сценкэнүүдынь илангаяа хурса удхаараа олоной һайшаалда хүртэдэг байна.

Буряад болон совет композиторнуудай, арадай дуунууд репертуартань олон. Б. Цырендашиевай «Ленин тухай дуун», «Буурал эжы» гэһэн дуунууд тэдэнэй репертуарта һаяшаг оруулагдаа. Мүн буряад, монгол, ород, узбек арадуудай, хэтарнуудшье бии.

Эдэ бүхы номернуудые оройдоол табан хүн амжалтатайгаар харуулдаг. Хэд бэ гэбэл, Б-Х. Жигмытова, А. Аюржанаев, И. Мулонова, Е. Ринчинова, Л. Цыденова, В. Житихин болоно. Малшадые соёлой талаар хангалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа түлөө Е. Ринчинова И. Мулонова хоёр Белоруссида залуушуулай лагерьта амарха эрхэдэ хүртэһэн байна.

Б. ГАДЬЯНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Б-Х. Жигмытова дуу дуулана. 2. Агитбригадынхид концертын үедэ.

Авторай фото.

ХҮН БА БАЙГААЛИ

АША ТУҺАТАЙНЬ АРСАША

Манай республикын баян дайдада, ой соо, нуга сабшалан дээрэ арадай ажахыда хэрэгтэй, шухала олон янзын ургамалнууд дайралдадаг гээшэ. Эдэнэй ехэнхинь эм домто ургамалнуудай бүлэгтэ сэхэ хабаатай. Орон доторнай медицинскэ промышленностиин гаргадаг эмнэлгын бүхы препарадуудай хахадынь эм домто ургамалнуудаар бүтээгдэдэг юм. Ургамалнуудһаа гараһан эмүүд зүрхэ-һудаһанай, нервнэ, хотын болон бусад үбшэ аргалхада хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, нохойн хоншоорой жэмэс байгаалиин поливитаминай концентрат гэжэ нэрлэгдэнхэй. Юундэб гэхэдэ, энэ эм домто ургамал «С» витаминиие гаргалгада оролсоно. «С» витамингүйгөөр хүн зон амидаржа шадахагүй ха юм.

Буркоопсоюзай коопзверопромхозууд алирһанай набшаһа, хуһанай гүлгэ, нохойн хоншоор, долоогоно, мойһо болон элдэб арбаад түрэлэй ургамалнуудые бэлэдхэжэ, медицинскэ промышленностиин хэрэглэмжэдэ үнинэй эльгээдэг болонхой.

Хабар хуһанай гүлгэ суглуулха эгээл таатай зохид хаһа юм. Хэрбээ хожомдожо суглуулбал, досоохи хочшуу үнэртэй, дабирхайтай бодосуудынь охигүй болошоһон, һуларшаһан байдаг. Хуһанай гүлгэд дабирхай, эфирнэ тоһон гэхэ мэтэ бодосуудаар баян.

Хабартаа алирһанай набшаһа бэлэдхэхэдэ һайн, шанартай байдаг. Энэ үедэ тэрэ бэлэхэнээр хатадаг. Алирһанай набшаһан соо хэдэн янзын кислота, глюкоза, арбутин мэтын бодосууд бии.

Эм домто ургамал суглуулхадаа, байгаалиие хамгаалга — бүгэдэ арадай хэрэг гэжэ мартажа огтошье болохогүй. Тиимэһээ эхэ ургамалые таһалжа, үндэһэтэйнь ходоо татаха хорюултай юм. Жэмэс суглуулдаг газараа жэл бүхэндэ һэлгэжэ байхада һайн. Тиигээгүй һаа, үнэтэ энэ ургамал хожомоо ургахаяа болишодог. Ой соо ябахадаа, ойлгомторгүй түймэр табихагүйн тула үһанай эрьедэ, нойтон газарта түүдэг түлихэ хэрэгтэй. Огторһоо холо ошоходоо, түүдэгээ уһа адхажа заатагүй унтэргааха, нойтон зузаан шоройгоор хушаха шухала. Иимэ хэмжээ абаагүй һаа, гал түймэр таража, ой модон ехээр шатаха, зэрлиг ангуудай зулзага, шубуунай дальбараанууд олоороо хосорхо бшуу.

Үрэ жэмэс болон эм домто ургамалнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ залуушуулые олоор хабаадуулха зорилготойгоор ВЛКСМ-эй Буряадай областной комитет, Буркоопсоюзай правлени суг республика дотор тусхай конкурс 1985 ондо соносхоһон байгаа. Һаяхана энэ конкурсын дүн гаргагдаба.

Конкурсдо 10 дунда һургуули, нэгэ техникум хабаадаа. Бүхыдөө 2189 килограмм һархяаг, 1715 килограмм үхэр арса, 555 килограмм алирһанай набшаһан, 30 килограмм долоогоно, 21 килограмм хуһанай гүлгэн тушаагдаһан байна.

Алирһа, жэмэс, һархяаг болон эм домто ургамалнуудые түүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, эрхим амжалта түйлаһанайнгаа түлөө ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой болон Буркоопсоюзай правлениин тогтоолоор Улаан-Үдын кооперативна техникумэй коллективтэ Хүндэлэлэй грамота, 150 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан барюулагдаба. Баргажанай дунда һургуули Хүндэлэлэй грамота, 100 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шанда, тиихэдэ Яруунын районой Нарһатын дунда һургуули Хүндэлэлэй грамотада, 70 түхэригэй гурбадахи мүнгэн шанда хүртэбэ. Энээнһээ гадна, Баргажанай хүүгэдэй байшангай. Баунтын районой Багдаринай дунда һургуулиин коллективүүдтэ урмашуулгын 50 түхэригэй шан барюулагдаба.

Эм домто ургамалнуудые бэлэдхэхэ үедэ һурагшадые хүтэлбэрилжэ ябаһан Улаан-Үдын коопера... кумэй хүмү... В. А. Усольцева... ков, Б. П. Сарайки... най дунда һургу... нар Н. И. Жиглов... цикевич, Г. В. Зве... Огнева, Н. К. Кл... гажанай хүүгэдэ... хүмүүжүүлэгшэ Е. ... ва, Багдаринай ... лиин багшанар С... А. М. Шапхаева ... 30 түхэригэй му... хүртэбэ.

Улаан-Үдын ... техникумэй һураг... лограмм тангалай ... килограмм һархя... лограмм үхэр арс... грамм алирһанай ... 1985 ондо тушаа... лика дотор соносх... курсдо түрүү һу... байна.

Һурагшад, студе... жэмэс болон эм ... малнуудые бэлэд... соносхогдоһон к... он хүрэтэр үргэлж... Тиимэһээ энэ конку... далсажа, алирһа, ... хяаг болон эм ... малнуудые элбэг ... коопсоюзай бэлэд... торонуудта, коо... хозуудта тушаахые ... набди.

М. ...
Буркоопсоюзай ...
промхозуудай ...

Хүбүүднай сэрэгэй албанда

ТҮРЭЛХИДЭЙ ОМОГОРХОЛ

Манай нютагай хүбүүн Баир Данзандоржиев 1984 ондо Үдын дунда һургуули дүүргээ һэн. Тэрэ дары саашань һуралсалаа үргэлжэлүүлхэ гэжэ ехэ эрмэлзээгүй. Эсэгэдээ туһалалсаха хүсэлэнгынь диилээ. Баирай эсэгэ Буда Дамдинович Данзандоржиев Үдын совхозой хонишоноор хүдэлһөөр үнинэй юм. Наһатайшье боложо ябана. Туһалагша хэрэгтэйл һэн бээ.

Жэлэй туршада хонишоноор хүдэлөөд, Баир 1985 оной намар Томско университедэй философско факультедэй студент болобо. Тиигэжэ һуралсалаа үргэлжэлүүлжэ байтараа Совет Армиин уялгата албанда татагдаба. Баир албаяа журамтайгаар дүүргэжэ ябана. Сэрэгэй-политическэ һуралсалай отличник, частиин командованиин зүгһөө ходо магтаалда хүртэнэ, үетэн нүхэдэйнгөө дунда абьяас ехэтэй сэрэгшэ гэгдэнэ.

Подразделениин командир Баирай гэртэхиндэ һая бэшэг эльгээгээ. «Хүндэтэ Буда Дамдинович, Янжима Чимитовна, хүбүүгээ ёһотоор, шуран хурсаар, ажалша бэрхээр хүмүүжүүлһэнтнай ехэ һайн даа. Баир даалгагдаһан хэрэгтээ угаа харюусалгатайгаар хандана, өөрынгөө политическэ мэдэсые дээшэлүүлхын тула оролдоно, сэрэгшэдэй дунда хүндэтэйгөөр албаяа дүүргэжэ ябана. Сэрэгэй-албанай отличнигай түрэлхид, таанадта баяр хүргэнэбди, зол жаргалтай, ажалдаа амжалтатай ябахыетнай хүсэнэб» — гэжэ амаршалгын тэрэ бэшэг соо хэлэгдэнхэй.

Н. НАНЗАТОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Хоринн район.

МАРТЫН КИНОАФИША

ҺОНИН ФИЛЬМҮҮД ЯҺАЛА ОЛОН

«Битва за Москву» гэжэ киноэпопеяын үргэлжэлэл — «Тайфун» гэжэ нэрлэгдэһэн хоёрдохи фильм энэ һарынай киноафишые нээнэ. Москва хотые эзэмдэн абаха тухай гитлеровскэ генштабай «Тайфун» гэжэ операциин бэелүүлэгдэжэ эхилһэн сагһаа Москва хото шадар немецко-фашистска сэрэгэй бута сохигдоһон үдэр хүрэтэрхи үйлэ хэрэгүүд энэ фильм соо харуулагдана. Тэрэниие режиссер, кинодраматург Ю. Озеров табяа. Олон үйлэ хэрэгүүдтэй, үргэн ехэ хэмжээнэй фильмүүдые [«Освобождение», «Солдаты свободы», «Битва за Москву»]. табихын тула бэлиг талаантай, түгэс мэргэжэл шадабаритай байхаһаа гадна, үнэхөөрөө эрэлхэг зоригтой хүн байха ёһотой гэжэ һанагдана. Эдэ фильмүүдые байгуулга хадаа Ю. Озеровой зохёохы ажалай ёһотой баатаршалга болоно гэжэ сэгнэхээр. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ Ю. Озеров взводой, батальоной командир ябаһан, сүлөөлэгдэһэн Кенигсберг хотын комендант байһан юм. Тиимэһээ совет сэрэгшэ-илагша тухай үнэниие хөөрэхэ эрмэлзэлынь һүрөөтэ дайн тухай кино-бэшэг соо түгэс бэелүүлэгдэжэ байна.

СССР-эй арадай артист М. Ульянов энэ фильмдэ Г. Жуковай роль гүйсэдхөө. Алдар суута полководецой образые тэрэ юһэдэхи фильмдээ зохёон байгуулба гээшэ. Харин Грузиин ССР-эй арадай артист Я. Трипольский И. Сталинай ролиие дүрбэдэхеэ наадаба.

Совет болгар арадуудай хани барисаанда зорюулагдаһан **«Берега в тумане»** гэжэ фильм болгар киностудида буулгагдаа. Сагаантанай һүүлшын хүсэн болохо генерал Врангелиин 30 мянга гаран сэрэгшэдэй 1921 ондо Болгарида суглараад байһан үе тухай фильм харуулна. Граждан дайнай, үлэсхэлэн хооһон байдалтай хойшолонгуудые дабажа эхилһэн залуу Совет республикада тэдэ добтолгоёо бэлдэжэ байгаа. Болгар арад, коммунистнууд болон интернационалистнууд Врангелиин хархис зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ һаалта хэжэ, Совет Россида аха дүү ёһоной сэгнэгдэшэгүй туһа хүргэһэн тухай фильм домоглоно. А. Кузнецов, Л. Филатов, Н. Олялин, А. Жарков, И. Купченко, Л. Виролайнен, бусад хабаадалсаа.

Лазарь Карелинэй «Могой баригша» гэжэ роман хэдэн жэлэй саана хэблэгдэжэ, уншагшадай халуун анхарал татаһан юм. Энэ номой удхаар режиссер В. Дербенев «Змеелов» гэжэ фильм «Мосфильм» гэһэн киностудида буулгаба. Фильмын гол герой Павел Шорохов — Москвагай томо нэгэ «Гастрономой» директор байһан, мүнөө түрмэһөө табигдаһан хүн гэртээ бусана. Саашанхи ажабайдалаа тэрэ ямар харгыгаар шэглүүлхэб, хүсэл бодолынь хэр хубилаа гээшэб гэһэн асуудалнуудта харюунууд фильм соо үгтэнэ. Олондо мэдээжэ артистнууд А. Михайлов, Н. Белохвостикова, Л. Марков, Д. Банионис, Г. Польских, Л. Полищук болон бусад фильмдэ наадаһан байна.

Режиссёр Н. Скуйбин **«Из жизни Потапова»** гэһэн фильм «Мосфильм» гэжэ киностудида табяа. Дүшөөд наһандаа олые түйлаһан бэлигтэй эрдэмтэн-конструктор фильмын гол герой болоно. Эрдэм-техникын шухала асуудалнуудые шэнжэлжэ байһан ехэ коллективэй хүтэлбэрилэгшэ бүхы хүсэ шадалаа ажалдаа дууһан зорюулдаг, тиимэрхүүгээр лэ хүнүүдтэшье хандадаг юм байна. Гансашье ажалдаа бэшэ, мүн гэртээшье һамгандаа, басагандаа эгэсэ, заримдаа хатуушье зан абарияа харуулдаг байна. Фильмые зохёон табигшад Потаповай ажабайдалай эгээн хүндэ сагые харуулна. Тэрэ дуратай ажалһаа гаргагдана, эрхим нүхэрынь урбана, һамганиинь тэрэниие орхёод ошоно... Иимэ орёо эрхэ байдалда Потаповай орёо зан абари хүсэд дүүрэнээр элирүүлэгдэн харуулагдана. Мэдээжэ артист А. Филиппенко гол рольдо наадаа. Бусад рольнуудта М. Глузский, Т. Догилева, Т. Акулова, Н. Пеньков, А. Сафронов хабаадалсаһан байна.

Вьетнамай Социалис Республикын кинематографистнуудай манай кинематографистнуудтай суг Горькиин нэрэмжэтэ киностудида буулгагдаһан **«Координаты смерти»** гэжэ фильм баримтата материал дээрэ үндэһэлэн табигдаа. Вьетнамда Америкын эсэргүүгээр добтолһон дайнай үедэ Хайфон гэжэ порт шадар болоһон үйлэ хэрэгүүд фильм соо харуулагдана. Америкын мэдээжэ актриса, дуушан Кэт Фрэнсис США-гай сэрэгэйхидэй хэһэн гэмтэ ябадалнуудые өөрынгөө нюдөөрөө хаража, ехээр урмаа хухарна. Тэрэнэй ролиие Т. Лебедева гүйсэдхөө. Режиссёрнууд С. Гаспаров Нгуен Гу Кан хоёрой буулгаһан фильмдэ А. Галибин, Вьет Бао, Ле Ван, Ю. Назаров бусад наадаһан байна.

«Как стать счастливым» гэжэ фильм мэдээжэ режиссёр Ю. Чулюкинай ээлжээтэ комеди болобо. Өөһэдынгөө үхибүүдые хэр зүб хүмүүжүүлнэ гэшэбибди гэһэн асуудал фильмын гол удхые тодорхойлно. Н. Караченцов, М. Дюжева, Л. Дуров, В. Шиловский, Т. Пельтцер, бусад фильмдэ наадаа.

Хүдөөгэй врач Николай Застровцев тухай **«Жил был доктор»** («Ленфильм»), манай үеын хүнүүд тухай уялгалһан **«Я ей нравлюсь»** («Таджикфильм») гэһэн уран һайханай фильмүүд март һарада кинотеатрнуудта эльгээгдэбэ.

Франциин киностудида буулгагдаһан **«Следователь»**, **«Загадка уединенного мотеля»** гэһэн фильмүүд мүн лэ харагшадай һонорто дурадхагдаба.

В. ПАВЛОВА,
Буряадай АССР-эй Госкиногой ахалагша редактор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Берега в тумане» гэжэ фильмһээ хэһэг.

СПОРТ

СУУТА СЭРЭГШЫН ДУРАСХААЛДА

Буряад арадай алдарта хүбүүн — Советскэ Союзай Герой, генерал-майор И. В. Балдыновай дурасхаалда зорюулагдажа, эдиршүүлэй дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар бүхэсоюзна мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада Улаан-Үдэ хотодохи «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо болобо. Арбадахи заншалта мүрысөөндэ 20-ёод командын, тусхайлбал, манай республикын олон районуудай, Агын болон Усть-Ордын автономито округуудай, Эрхүүгэй областиин Братск, Шэтэ, Южно-Сахалинск, Улаан-Үдэ хотонуудай 270 гаран эдир барилдаашад хабаадажа, хаба шадалаа туршаһан, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн байгаа.

— Суута совет сэрэгшэдэй, спортсменүүдэй шанда хүртэхын түлөө гү, али дурасхаалда зорюулагдаһан мүрысөөнүүд эдир спортсменүүдтэ хүмүүжүүлхы ехэ удха шанартай байдаг гээшэ. Энэнь мүрысөөнэй гол зорилго, удха болоно гэжэ тоолонобди,— гэжэ республикын барилдаанай федерациин гэшүүн, уласхоорондын категориин судья В. Е. Гармаев хөөрэнэ.

Хүүгэдэй спортын һургуулинуудай тренернүүдэй, мэргэжэлтэдэй эдэбхитэй һайнаар хүдэлжэ, бэлигтэй бэрхэ эдир барилдаашадые элирүүлжэ байдаг нютагуудай командануудай түлөөлэгшэд энэ мүрысөөндэ онсо шалгаржа, илалта түйлаһан байха юм.

Үнэхөөрөөшье, спортын мастерта кандидадууд Олег Цыдыпов, Баяр Дашибальжиров гэгшэд багашаг шэгнүүрнүүдтэ барилдахадаа, республикынгаа оло дахин чемпионууд болоһон намтартай. Тиин тэдэ һургууляа дүүргээд, түрэл нютагаа бусажа, дунда һургуулинуудта барилдаанай секцинүүдые эмхидхэн, эдэбхитэй һайнаар хүдэлжэ байна гэжэ тэмдэглэлтэй. Ушар иимэһээ эгээл хүнгэн шэгнүүртэ—42 килограммда — Мухар-Шэбэрэй районой командаһаа Бата Нагмитов Миша Родионов хоёр түгэсхэлэй нааданда гараһан байна. Эндэ Б. Нагмитов арга дүрөөрөө булюу байжа, бүхэсоюзна заншалта нааданда түрүүшынхеэ илажа гараба бшуу.

Удаадахи шэгнүүртэ Агын Буряадай автономито округһоо ерэһэн Баатар Рабданов Сокто Цырегмаев гэгшэд бар хүсэтэй, онсо өөһэдын арга дүрэтэй байһанаа харуулаа. Түгэсхэлэй уулзалгада очкогоор булиһан Б. Рабданов түрүү һуури эзэлһэн байха юм. «Буревестник» бүлгэмэй барилдаашан В. Булдаев бронзо медаляар шагнагдаба.

48 килограмм. Эндэ Б. Бальжинимаев («Трудовые резервы»), Д. Дамдинов (Баргажан), О. Дашинимаев (Мухар-Шэбэр) гэгшэдэй алинииньшье түрүү һуури эзэлхэ аргатай байгаа. Гэбэшье Баяр Бальжинимаев уулзалга бүхэндөө анхаралтайгаар хандажа, болгоомжотой наринаар барилдажа эрхимлээ.

Спортын мастер Мэлс Балдаевай һурган һоридог Ивалгын районой эдир барилдаашад али бүхы мүрысөөнүүдтэ хабаадахадаа, заабол шангай һуурида гарадаг заншалтай. Энэшье удаада Даба-Цырен Цыретаров бүхы уулзалгануудтаа ядамаггүйгөөр илажа гараһан байха юм. Д. Карбаинов (Байкальск), Р. Рабжуев (Ага) гэгшэд шангуудта хүртөө.

56 килограмм. Улаан-Үдын хүүгэдэй спортын 7-дохи һургуулиин һурагша Бата Базаржапов энэ шэгнүүртэн сооһоо шалгарба.

Республикын ниислэл хотын 6-дахи интернат һургуулиин 10-дахи классай һурагша Чингис Норбоев («Урожай») ехэ ерээдүйтэй спортсмен байһанаа харуулба. Уласхоорондын классай спортын мастер Мүнхэ-Жаргал Цыдыповэй һурган һоридог эдир барилдаашан партертэ һайнаар мүрысэжэ, алтан медаляар шагнагдаһан байна. А. Зырянов (Усть-Орда), Б. Дашидондоков («Трудовые резервы») шангай һууринуудые эзэлээ.

Агын округой командаһаа Бальжир Жамбалов барилдаанай гоё һайхан арга дүрэтэй байжа, бар хүсөөр булюушье хүбүүдые тогтоон торгонгүй диилэжэ гараһан байха юм. Энэ 65 килограммай шэгнүүртэ Д. Васильченко (ДЮСШ-7), Б. Демидов («Урожай») удаадахи һууринуудта гараба.

Намсарай Цыбикович Сымбелов Түнхэнэй районой Аршаанай дунда һургуулида тренерээр хүдэлдэг. Тэрэнэй хүбүүн — 10-дахи классай һурагша Саян Сымбелов шамбай солбон байжа, 70 килограммай шэгнүүртэн сооһоо илалта түйлаа.

Удаадахи шэгнүүрнүүдтэ Арсалан Галсанов (Ага), Ринат Валеев (ДЮСШ-7); Александр Истомин (Байкальск), Андрей Захаров (Южно-Сахалинск), Олег Болотов (ДЮСШ-7) гэгшэд түрүү һуури эзэлжэ, суута сэрэгшын шангуудта хүртэһэн байгаа. Хүндэ шэгнүүрнүүдтэ айлшаднай илангаяа Сахалинай областьһоо ерэгшэд шалгарба.

— Эдир барилдаашадай дунда үнгэргэгдэһэн иимэ ехэ мүрысөөе түрүүшынхеэ харабаб. Манай Согто-Хангил нютагта һаяшаг хүүгэдэй спортын һургуули нээгдээ. Эндэмнай дүрэ буляалдалгын барилдаанай, һур харбалгын секцинүүд хүдэлдэг. Мори һоригшодые һурган бэлдэжэ захалха хараа бодомжотойбди. Мүнөө дээрээ 270 гаран хүбүүд, басагад манай спортын һургуулида ябажа, мэргэжэл шадабаря дээшэлүүлнэ. Энэ мүрысөөндэ манай командын гэшүүн Арсалан Галсанов илаһан, Радна-Цырен Рабжуев гурбадахи һуури эзэлһэн байна. Юрэдөө, манай хүүгэдэй спортын һургуулиһаа бэлигтэй бэрхэ спортсменүүдэй урган гараһыень дуулахал байхат,— гэжэ энэ хүүгэдэй спортын һургуулиин директор — Ага тосхоной хүндэтэ эрхэтэн, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр олон жэлдэ хүдэлһэн, РСФСР-эй габьяата зоотехник Д-Ж. Д. Дондоков хөөрэнэ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо, манай эдир барилдаашадые һурган хүмүүжүүлгэдэ ушаржа байһан дутуу дундануудые тэмдэглэлтэй. Барилдаашадай зариманиинь бар хүсөөр тулюуршаг, хамгаалалта муутай байна. Хүндэ шэгнүүртэй эдир спортсменүүд тон үсөөн. Эдэ бүгэдэндэ хүүгэдэй спортын һургуулинуудай тренернүүд гол анхаралаа хандуулха ёһотой.

Илагшадта ресспорткомитедэй диплому, дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

АМЖАЛТАТАЙ БУСАБА

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар «Интернационал» гэжэ уласхоорондын ехэ мүрысөөн Монголой Арадай Республикын ниислэл хотодо дүүрэбэ. Манай республикын барилдаашад энэ ехэ нааданда жэл бүри хабаададаг заншалтай юм. Тиигэбэшье энэ жэлдэ гаһар хүсэтэй хүбүүднай эдэбхитэй һайнаар барилдажа, амжалтатай бусажа ерэбэ.

Спортын мастер В. Миланханов илангаяа шалгараа. Бар хүсэтэй, шуран солбон манай барилдаашан гоё һайхан арга дүрэтэй, илалта түйлаха ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа харуулаа.

Хэдэн уулзалгада амжалта түйлажа, түгэсхэлэй мүрысөөндэ Монголой бэлигтэй бэрхэ, олондо мэдээжэ болоһон барилдаашан А. Бүргэдэй гэгшэтэй уулзаһан байгаа.

Самбо барилдаагаар дэлхэйн чемпион, «Хани барисаан-84» гэжэ уласхоорондын мүрысөөндэ илаһан Бүргэдэй нёдондо дүрэ буляалдалгын барилдаагаар дэлхэйн чемпионадта хабаадахадаа, табадахи һуури эзэлээ һэн.

Эгээл иимэһээ хибэсэй эзэн илалта түйлаха хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа нюунгүй, түрүүшын минутаһаа эршэмтэйгээр добтолжо оробо. Зүгөөр энээнииень тааһан Миланханов түрүүшээр хамгаалалта хэжэ ябатараа, нүгөөдынгөө арга дүрые таажа, харюугай добтолго хэбэ. Шанга тэмсэлэй дүүрэһэн тухай жэмбүүрэй ханхинахадань, табло дээрэ 11:9 гэһэн тоо аржыжа байба. Иигэжэ В. Миланханов мэдээжэ барилдаашаниие илаад, «Интернационалай» чемпион болоо.

«Урожай» бүлгэмэй областной соведэй тренер, спортын мастер Сергей Пашинский мүн лэ илалта түйлабэ.

В. СЫДЕЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

СПОРТЛОТОНУУДАЙ ТИРАЖ

«45-һаа 6-ень тааха» ба «36-һаа 5-ень тааха», «Спортлотонуудай» 1986 оной мартын 9-дэ үнгэргэгдэһэн 10-дахи тираж.

«45-һаа 6-ень тааха»: 6 — дэю-догоор барилдаан, 12 — гимнастика, 18 — хүнгэн атлетикэ, 28 — мэргэн буудалга, 33 — футбол, 39 — бадминтон.

«36-һаа 5-ень тааха»: 2 — биатлон, 9 — велоспорт шоссе, 17 — конькигаар урилдалгын спорт, 26 — табан зүйлэй мүрысөөн, 35—шайбатай хоккей.

(ТАСС).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора - 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-03342. Заказ № 62. Индекс 04609.